

Tilinpäätös 2014

RAISIO OYJ

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus.....	3
Konsernin tuloslaskelma.....	12
Konsernin tase.....	13
Oman pääoman muutokset	
31.12.2014 päättyneellä tilikaudella	14
Konsernin rahavirtalaskelma	15
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	16
Konsernin liitetiedot	26
Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ...	45
Osakekohtaiset tunnusluvut.....	46
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	47
Osakkeet ja omistajat.....	48
Emoyhtiön tuloslaskelma	52
Emoyhtiön tase	53
Emoyhtiön rahoituslaskelma	54
Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet.....	55
Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot.....	56
Emoyhtiön taseen liitetiedot.....	57
Emoyhtiön muut liitetiedot.....	60
Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä.....	61
Tilintarkastuskertomus.....	61
Hallintoneuvoston lausunto	61

Taloudellinen raportointi

Katsauksen luvut ovat keskenään vertailukelpoisia. Raportoitavat yksiköt ovat Brändit ja Raisioagro.

Brändit-yksikköön kuuluvat Consumer brands ja Licensed brands -toiminnot. Consumer brands käsitellään katsauksessa päämarkkina-alueittain, jotka ovat Länsi-Eurooppa, Pohjois-Eurooppa ja Itä-Eurooppa. Johnson & Johnson -yhtiöiltä ostettu Benecol-liiketoiminta sisältyy Länsi-Euroopan lukuihin 19.11.2014 alkaen. Non-dairy -liiketoiminta sisältyy Pohjois-Euroopan vertailuvuoden lukuihin 9.5.2013 asti. Licensed brands sisältää Benecol- ja Benemilk-liiketoiminnot.

Raisioagro-yksikköön kuuluvat naudan- ja kalanrehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet ja viljakauppa. Raisioagron toiminnan uudelleenjärjestelyn myötä yhtiö lopetti syyskuun lopussa 2014 sian- ja siipikarjanrehujen valmistuksen ja kasviöljyjen puristamisen marraskuun alussa 2014.

Hallituksen toimintakertomus 2014

Toimintaympäristö

Euroalueen talous kasvoi lievästi vuonna 2014, kasvu oli laajapohjaista eikä yksityinen kulutus heikentynyt. Suomessa kasvu oli vaatimatonta, Iso-Britanniassa vahvaa.

Ukrainan kriisi varjosti koko vuotta eikä tilanteen lieentyneistä ole merkkejä. Kriisi johti länsimaiden ja Venäjän pakote- ja vastapakotekierteeseen, minkä seurauksena länsimaiden vienti Venäjälle pieneni huomattavasti. Erityisen rajusti Suomeen vaikutti Venäjän asettama meijerituotteiden tuontikielto. Venäjän ja Ukrainan valuuttojen heikkeneminen yhdessä Venäjän asettaman kuluttajahintäsääntelyn kanssa vaati elintarviketeollisuudelta nopeaa reagointia.

Kilpailutilanne Suomen rehumarkkinoilla kiristyi entisestään alan uusien toimijoiden ja alalle rakennetun lisäkapasiteetin myötä. Tilakoon kasvaessa on eläinten ruokinnassa käynnistynyt siirtymä täysrehuista komponenttiruokintaan, minkä Raisioagro ennakoii uudessa strategiassaan.

Venäjän asettama maitotuotteiden tuontikielto lisäsi suomalaisten maidontuottajien epävarmuutta. Maidon tuottajahinnan vuonna 2014 toteutunut lasku Venäjän ja Ukrainan kriisiin seurauksena ja alkuvuodeksi 2015 ennakoitu maidon hinnoittelun muutos ovat lisänneet maidontuottajien tarvetta säästää kustannuksissa ja siirtää investointeja. Maidontuottajat ovat kiinnostuneita vaihtoehdoista, joilla maidontuotannon tehokkuutta ja tilojen kannattavuutta pystytään parantamaan. Maidon tuotannon tulevaisuus näyttää tämän hetken haasteista huolimatta lupaavalta.

Ruplan nopea heikkeneminen jarrutti loppuvuonna rehun vientiä venäläisten laskevan ostovoiman vuoksi. Kalan hinnannousu Venäjällä heikensi viljelyn kalan kysyntää tilanteessa, jossa Norjan lohi on tuontikiellon alla.

Liikevaihto

Raisio-konsernin liikevaihto vuonna 2014 oli 493,9 (557,6) miljoonaa euroa, mikä on yli 11 prosenttia vertailukautta vähemmän. Brändit-yksikön liikevaihto oli 306,1 (304,7) miljoonaa euroa, Raisioagro-yksikön 201,6 (254,2) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,2 (1,3) miljoonaa euroa.

Merkittävimmin konsernin liikevaihtoa vertailuvuodesta pienensi Raisioagron päätös lopettaa sian- ja siipikarjanrehujen valmistus syyskuun 2014 lopussa, Ison-Britannian

muromyynnin pieneneminen ja välipalapatukoiden valmistuksen keskittämiseen ja toimitusvarmuuden heikentymiseen liittyneet haasteet.

Brändit-yksikön osuus konsernin liikevaihdosta oli noin 62 prosenttia ja Raisioagron noin 38 prosenttia. Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 55,6 (49,1) prosenttia eli 274,9 (273,9) miljoonaa euroa.

Tulos

Raisio-konsernin liiketulos oli 6,9 (33,6) ja ilman kertaeriä 34,8 (39,3) miljoonaa euroa, mikä on 1,4 (6,0) ja ilman kertaeriä 7,0 (7,1) prosenttia liikevaihdosta. Brändit-yksikön liiketulos oli 20,6 (35,7) ja ilman kertaeriä 35,9 (41,4) miljoonaa euroa, Raisioagron -8,9 (3,1) ja ilman kertaeriä 3,4 (3,1) miljoonaa euroa.

Muiden toimintojen liiketulos oli -4,7 (-5,1) ja ilman kertaeriä -4,5 (-5,1) miljoonaa euroa. Liiketoimintaan vaikuttavat kertaerät on eritelty otsikon Kertaerät alla olevassa taulukossa.

Kertaerät, miljoonaa euroa

	2014	2013
Brändit		
Tehostamishankkeet, aamiaisia välipalat, UK	-3,5	-4,9
Muut tehostamishankkeet	0,0	-0,1
Honey Monster -brändin tasearvon alaskirjaus	-10,1	0,0
Yritysosot ja divestoinnit	-1,5	-0,6
Muut	-0,3	0,0
Raisioagro		
Toiminnan uudelleenjärjestely	-9,9	0,0
Kasviöljyliiketoiminnan lopetus	-2,4	0,0
Yhteiset		
Muut	-0,3	0,0
Vaikutus liiketulokseen	-27,9	-5,7

Keskeiset tunnusluvut, tulos

		Q4/2014	Q3/2014	Q2/2014	Q1/2014	2014	2013
Liikevaihto	M€	117,8	126,9	132,5	116,7	493,9	557,6
Liikevaihdon muutos	%	-10,2	-15,1	-10,9	-9,1	-11,4	-4,5
Liiketulos (EBIT)	M€	8,9	12,1	8,5	5,4	34,8	39,3
Liiketulos	%	7,6	9,5	6,4	4,6	7,0	7,1
Poistot ja arvonalennukset	M€	3,4	3,8	3,6	3,9	14,6	14,9
Käyttökate (EBITDA)	M€	12,3	15,8	12,1	9,3	49,5	54,3
Nettorahoituskulut	M€	-1,0	-0,3	0,0	-0,3	-1,5	-1,8
Tulos/osake (EPS)	€	0,05	0,06	0,04	0,03	0,18	0,20

Luvut ilman kertaluonteisia eriä

Liiketoiminnan poistot ja arvonalennukset, jotka on tuloslaskelmassa jaettu toiminnoille, olivat 32,9 (15,5) ja ilman kertaeriä 14,6 (14,9) miljoonaa euroa. Konsernin netto-rahoituserät olivat -1,5 (-1,8) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli 5,4 (31,8) ja ilman kertaeriä 33,3 (37,6) miljoonaa euroa.

Konsernin tulos verojen jälkeen oli 5,6 (25,9) ja ilman kertaeriä 27,9 (30,2) miljoonaa euroa. Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,04 (0,17) ja ilman kertaeriä 0,18 (0,20) euroa.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Raisio-konsernin taseen loppusumma 31.12.2014 oli 544,3 (491,2) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 325,3 (331,7) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,07 (2,13) euroa.

Konsernin korolliset rahoitusvelat 31.12.2014 olivat 125,7 (55,4) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli 72,2 (-28,5) miljoonaa euroa. Marraskuussa Raisio Oyj nosti pitkäaikaisen 80 miljoonan euron määräisen luoton, joka käytettiin Benecol-liiketoiminnan hankinnan rahoittamiseen.

Konsernin omavaraisuusaste 31.12.2014 oli 60,2 (68,2) prosenttia, ja nettovelkaantumisaste oli 22,2 (-8,6) prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto oli 1,7 (8,6) ja ilman kertaeriä 8,3 (10,0) prosenttia.

Liiketoiminnan rahavirta oli 26,2 (71,8) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma 31.12. 2014 oli 59,7 (52,8) miljoonaa euroa. Merkittävin erä käyttöpääoman kasvussa oli ostovelkojen määrän väheneminen.

Raisio Oyj jakoi vuonna 2014 osinkona 21,0 (19,2) miljoonaa euroa vuodelta 2013.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 104,9 (16,5) ja ilman yritysostoja 17,9 (16,5) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön bruttoinvestoinnit olivat 103,1 (13,4) ja ilman yritysostoja 16,1 (13,4) miljoonaa euroa, Raisioagron 1,1 (2,3) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 0,6 (1,0) miljoonaa euroa.

Vuoden suurimmat investoinnit olivat Benecol-liiketoiminnan osto Johnson & Johnson -yhtiöiltä sekä välipalapatukka- ja makeistutuotannon keskittäminen.

Yritysostot

Raisio osti 19.11.2014 Johnson & Johnson -yhtiöiden Benecol-liiketoiminnan Ison-Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa sekä muutti sopimusta Benecolin Pohjois-Amerikan markkinoista.

Hankinnan arvioidaan lisäävän Raision liiketulosta vuositasolla noin 9 miljoonalla eurolla. Vuonna 2013 J&J:n Euroopan ja USA:n Benecol-liiketoiminnan liikevaihto oli lähes 76 miljoonaa euroa, josta Ison-Britannian ja Irlannin osuus oli noin 85 prosenttia. Kauppahinta liiketoiminnasta ja varastoista oli 88,5 miljoonaa euroa ja se suoritettiin kaupan kohteen siirtyessä Raisiolle. Pääosa kauppahinnasta kohdistui aineettomiin oikeuksiin. Raision liikearvo kasvoi kaupan myötä noin 53 miljoonalla eurolla.

Cilag GmbH Internationalilla on ollut yksinoikeus markkinoilla ja myydä Benecol-tuotteita Ison-Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa. Kaupan myötä Raisiolle palautuivat Cilag GmbH Internationalin hallussa olevat oikeudet Benecol-tavaramerkkiin sekä kasvistanoliesteripatentteihin. USA:n liiketoiminta sisältyy kauppaan, mutta McNEIL-PPC, Inc. jatkaa Raision lisenssikumppanina toistaiseksi. Sopimusmuutos mahdollistaa USA:n Benecol-liiketoiminnan palautumisen Raisiolle tai Raision mahdolliselle uudelle lisenssikumppanille. Sekä Cilag GmbH International että McNEIL-PPC ovat osa Johnson & Johnson -konsernia.

Toteutettava järjestely täytti Raision yrityskaupoille asettamat kriteerit ja on yhtiön terveellisiin ja ekologisiin välipaloihin keskittyvän vision mukainen. Myös järjestelyn EV/EBITDA-kerroin on Raision yrityskaupoille asettaman tavoitetaso mukainen. Ison-Britannian, Irlannin ja Belgian Benecol-liiketoiminnan ostaminen sekä USA:ta koskevan sopimuksen muuttaminen tukevat vahvasti Raision brändiliiketoiminnan kasvustrategiaa. Raision pitkän aikavälin strategisia tavoitteita ovat Benecol-tuotteiden kilpailukyvyyn vahvistaminen nykyisillä markkinoilla, laajentuminen uusille markkinoille sekä uusien tuotteiden innovointi.

Ostetun liiketoiminnan integrointi osaksi Raisiota toteutui suunnitellusti. Benecol-tuotteiden toimitukset jatkuivat ilman keskeytyksiä ja myynti on hyvällä tasolla.

Keskeiset tunnusluvut, tase

		31.12.2014	30.9.2014	30.6.2014	31.3.2014	31.12.2013
Omavaraisuusaste	%	60,2	69,8	68,1	64,7	68,2
Nettovelkaantumisaste	%	22,2	0,1	2,0	-4,2	-8,6
Korollinen nettorahoitusvelka	M€	72,2	0,3	6,4	-13,3	-28,5
Oma pääoma/osake	€	2,07	2,10	2,03	2,00	2,13
Bruttoinvestoinnit *	M€	104,9	14,2	10,8	4,8	16,5
Osake						
Osakekannan markkina-arvo **	M€	656,8	599,3	688,2	750,3	683,1
Yritysarvo (EV)	M€	728,9	599,6	694,6	737,0	654,6
EV/EBITDA		14,7	12,2	14,8	14,3	12,1

* sisältää yritysostot ** Ilman konsernin omistamia omia osakkeita

Riita-asiat

Raisio aloitti vuonna 2013 Suomessa välimiesmenettelyn, joka liittyi sopimussuhteen purkamiseen ulkomaalaisen yhtiön kanssa. Vastapuoli nosti Raisiota vastaan vastakanteen käsiteltäväksi samassa välimiesmenettelyssä. Välimiestuomioistuin hyväksyi Raision kanteen kaikilta osin ja hylkäsi vastaapuolen vastakanteen kokonaisuudessaan marraskuussa 2014.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 6,6 (6,4) miljoonaa euroa, mikä on 1,3 (1,1) prosenttia liikevaihdosta. Brändit-yksikön tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut olivat 5,7 (4,9), Raisioagron 0,8 (0,5) ja muiden toimintojen 0,0 (0,9) miljoonaa euroa. Benemilkin kehitysmenoja on aktivoitu taseeseen 0,6 (0,3) miljoonaa euroa.

Raisioagro

Raisioagron tuotekehityksen ja tutkimuksen pääpaino oli Benemilk-rehuissa. Syksyllä 2014 Benemilk-rehujen tuotevalikoimaa uudistettiin siten, että rehut täydentävät entistäkin paremmin eri laatuista säilörehuja. Benemilk-rehuilla tehdyt tieteelliset kokeet sekä käytännön tilaseuranta osoittavat, että Benemilk lisää maitotuotosta ja parantaa maidon pitoisuuksia. Tilaseurannasta saatavat tulokset olivat yhdenmukaiset tieteellisistä tutkimuksista saatujen tulosten kanssa. Raisioagro jatkaa Benemilk-rehuihin liittyviä kotimaisia ja kansainvälisiä tieteellisiä tutkimuksia, tilaseurantaa ja uusien Benemilk-tuotesovellusten kehittämistä.

Hercules LP Opti -rehujen teho ja toimivuus todennettiin asiakkaiden kalankasvatustiluksilla. Rehut vähentävät kirjolohenkasvatuksen fosforipäästöjä yli neljänneksellä ja säästävät luonnonkalakantoja, koska noin puolet rehun sisältämästä kalaöljystä korvataan Opti-ruokintakonseptissa rypsiöljyllä. Kalanrehusektorin tutkimustoiminnassa keskitytään uusien valkuaisraaka-aineiden käyttökelpoisuuden selvittämiseen.

Benecol

Tuoreet tutkimustulokset vahvistavat entistäkin selkeämmin veren LDL-kolesterolipitoisuutta koskevat tavoitteet: mitä alempi, sen parempi ja mitä aikaisemmin, sitä parempi. EU-komissio hyväksyi Raision terveystieteellisen hakemuksen 3 grammaa kasvistanoliesteriä sisältävistä tuotteista.

Brändit-yksikön keskeiset tunnusluvut

		Q4/2014	Q3/2014	Q2/2014	Q1/2014	2014	2013
Liikevaihto	M€	84,5	75,5	73,7	72,3	306,1	304,7
Consumer brands	M€	75,4	66,7	64,8	64,5	271,4	271,4
Licensed brands	M€	10,8	10,9	11,0	9,7	42,4	41,3
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	10,6	10,8	8,2	6,4	35,9	41,4
Liiketulos ilman kertaeriä	%	12,5	14,2	11,1	8,9	11,7	13,6
Kertaerät	M€	-13,8	0,0	0,0	-1,5	-15,3	-5,7
Liiketulos	M€	-3,3	10,8	8,2	4,9	20,6	35,7
Investoinnit *	M€	90,2	3,1	5,5	4,3	103,1	13,4
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	359,0	254,2

* Sisältää yritysostot

Terveysväitteen mukaan 2,5-3,0 grammaa kasvistanolia päivässä alentaa kolesterolia 10,5-12,0 prosenttia.

Raisio sai pitkien regulaatioprosessien jälkeen uusia viranomaislupia lisätä kasvistanoliesteriä elintarvikkeisiin muutamissa Aasian maissa. Raisio on tehnyt vuosia aktiivista työtä laajentuakseen uusille markkina-alueille Aasiassa ja jatkaa partnereidensa kanssa Benecol-tuotteiden lanseerauksien valmistelua.

Kuluttajatuotteet

Suomessa tuotekehitys keskittyi uusien kuluttajalähtöisten välipalojen ja aamiaistuotteiden kehittämiseen Pohjois-Euroopan markkina-alueelle. Viime vuosina yksi suurimmista kuluttajatrendeistä ovat olleet proteiinipitoiset tuotteet. Riittävän proteiinimäärän saamisella aamupalasta on osoitettu olevan merkittävä rooli kokonaisvaltaisessa painonhallinnassa. Tähän kuluttajatrendiin kehitettiin Elovana Plus proteiinipitoiset annospikapuurot.

Yhteistyössä Muumi-tuotemerkin kanssa Elovana toi markkinoille uudet, terveelliset välipalakeksit ja annospikapuurot, jotka on suunniteltu erityisesti lasten tarpeisiin. Vaihtelua kolesterolia alentavien terveystuotteiden elintarvikkeiden valikoimaan toivat syksyllä lanseeratut Benecol-jogurtit.

Tutkimustoiminnassa painottui kauran erityisominaisuuksiin sekä uusiin raaka-aineisiin liittyvä tutkimus. Tutkimustuloksia hyödynnetään osana tuotekehitysprojekteja esimerkiksi lopputuotteen parempien ominaisuuksien saavuttamiseksi tai paremman säilyvyyden takaamiseksi.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Brändit-yksikkö

Taloudellinen katsaus

Brändit-yksikön liikevaihto oli 306,1 (304,7) miljoonaa euroa. Consumer brands -toimintojen liikevaihto oli 271,4 (271,4) miljoonaa euroa. Licensed brands -toimintojen liikevaihto oli 42,4 (41,3) miljoonaa euroa. Iso-Britannia on Brändit-yksikön suurin yksittäinen markkina-alue. Sen osuus koko yksikön liikevaihdosta on 43 prosenttia.

Brändit-yksikön liiketulos oli 20,6 (35,7) ja ilman kertaeriä 35,9 (41,4) miljoonaa euroa, mikä on 6,7 (11,7) ja ilman kertaeriä 11,7 (13,6) prosenttia liikevaihdosta.

Makeistoimintojen liikevaihto oli vertailuvuoden tasolla ja liiketulos parani. Tšekissä valmistettujen brändituotteiden myynti kasvoi. Erityisen hyvin kasvoi pehmeiden hedelmämakeisten myynti. Isonsa-Britanniassa Poppets- ja Just-brändeillä myytävien makeisten myynti kasvoi onnistuneiden uutuustuotelanseerausten ansiosta, vaikka valuuttakurssimuutokset huomioon ottaen brändituotteiden myynti oli vertailuvuoden tasolla.

Länsi-Euroopan aamiais- ja välipalat -liiketoiminnan liikevaihto laski selvästi vertailuvuodesta Honey Monster-murojen myynnin laskusta johtuen. Koko Ison-Britannian muromarkkina oli edelleen tiukasti kilpailtu ja laskeva. Välipalapatukat-toimintojen liikevaihto oli Newportin tehtaan keskittämisinvestointiin liittyneistä haasteista huolimatta vertailukauden tasolla. Newportin tehdas teki vuoden viimeisten viiden kuukauden aikana joka kuukausi voitollisen liiketuloksen ilman kertaeriä. Kokonaisuutena aamiais- ja välipalat -liiketoiminnan liiketulos oli tappiollinen ja selvästi vuotta 2013 heikompi.

Raisio osti 19. marraskuuta Johnson & Johnson -yhtiöiden Benecol-liiketoiminnan Isonsa-Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa. Liiketoiminnan integrointi osaksi Raisiota on edennyt suunnitelman mukaan. Ostettu Benecol-liiketoiminta toi Raisiolle loppuvuonna yli 7 miljoonaa euroa liikevaihtoa.

Pohjois-Euroopan liiketoimintojen liikevaihto oli vertailuvuoden tasolla eli reilut 70 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi, sillä vertailuvuoden lukuihin sisältyi toukokuussa 2013 myyty non-dairy -liiketoiminta. Raisio panosti pääbrändeihinsä, mikä näkyi Elovena-, Benecol- ja Provena-tuotteiden myynnin ja pidemmälle jalostettujen tuotteiden osuuden kasvuna. Myös tuotannollista hintakilpailukykyä parannettiin, mikä näkyi mm. suur- ja teollisuustuotteiden myyntivolyymin kasvuna. Pohjois-Euroopan toimintojen liiketulos oli selvästi vertailuvuotta parempi.

Nordic-tuotteiden myyntivolyyymi Venäjällä kasvoi talouden epävarmuudesta huolimatta. Ruplan kurssin heikentymisestä johtuen euromääräinen liikevaihto laski hieman Raision toteuttamista hinnankorotuksista huolimatta. Ukrainan kriisin seurauksena Raisio vähensi selvästi myyntiään ja pienensi asteittain maariskiä Ukrainassa. Puolassa liikevaihto ja myynnin volyyymi laskivat, mikä johtui pitkälti kaupan konsolidoitumisesta ja kilpailun kiristymisestä entisestään. Liikevaihdon laskun seurauksena myös liiketulos heikkeni vertailuvuodesta.

Benecol-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi vertailukaudesta ja liiketoiminnan kannattavuus oli sille ominaisella hyvällä tasolla. Kasvistanoliesterin myynti esimerkiksi Suomessa, Espanjassa, Indonesiassa ja Hongkongissa kasvoi ja oli vertailuvuoden tasolla Johnson & Johnson -yhtiöiltä ostetuilla markkinoilla.

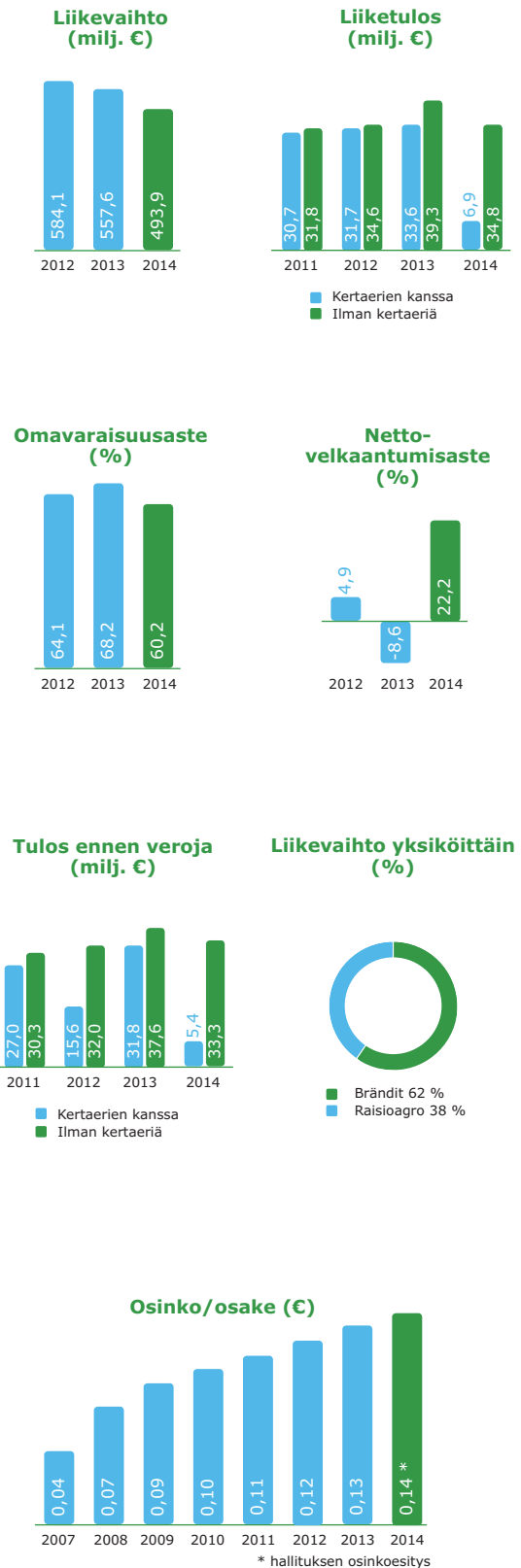
Liiketoiminta

Consumer brands, Länsi-Eurooppa

Aamiaistuotteet ja välipalat

Raision valmistamien välipalapatukoiden valmistus keskitettiin Newportin tehtaalte Isonsa-Britanniassa. Tywynin tehdas suljettiin ja sen tuotantolinjat siirrettiin Newportiin siten, että tuotanto olemassa olevilla linjoilla pyöri mahdollisimman normaalisti rakennus- ja asennustöistä huolimatta.

Raisio-konsernin tunnuslukuja

Siirrettyjen linjojen käyttöönottoon ja uuden henkilöstön koulutukseen liittyvät ongelmat näkyivät tehtaan toimitusvarmuuden selvänä heikentymisenä. Vuoden toisella puoliskolla ongelmat saatiin ratkaistua, tehtaan toimitusvarmuus parani normaalille tasolle ja asiakkaiden luottamus alkoi palautua. Nyt Raisio pääsee toteuttamaan tavoitettua kasvua yhdeksi Euroopan merkittävimmistä välipalapatukoiden valmistajista. Newportin tehtaan tuotannon joustavuus ja tuotteiden korkea laatu avaavat mahdollisuuksia täysin uudentyyppisille, kuluttajien tarpeiden mukaisille tuotteille.

Raision muroliiketoiminnan vuonna 2013 alkaneet vaikeudet jatkuivat vuonna 2014 pääasiassa sokeriin liittyvän kielteisen medianäkyvyyden jatkuessa. Sugar Puffs -murojen myynti jäi selvästi vertailuvuodesta ja liiketoiminnan kiinteät kulut heikensivät osaltaan kannattavuutta. Raisio lanseerasi loppuvuonna uudistetut murot Honey Monster Puffs -brändillä. Murojen resepti uusittiin, sokerin määrää vähennettiin. Raisio on käynnistänyt toimet liiketoiminnan tulevaisuuden arvioimiseksi ja teki vuoden viimeisellä neljänneksellä 10 miljoonan euron arvonalennuksen Honey Monster -brändin tasearvoon.

Makeiset

Raisio valmistaa makeisia kolmessa tehtaassa Isossa-Britanniassa ja kahdessa tehtaassa Tšekissä. Isossa-Britanniassa sijainneen Skegnessin tehtaan sulkemisen myötä pehmeiden hedelmämakeisten tuotanto keskitettiin Tšekkiin. Toteutettujen investointien myötä Raisiolla on hyvät mahdollisuudet kasvuun, sillä pehmeät hedelmämakeiset ovat nopeimmin kasvava makeissegmentti. Tšekin markkinoilla myytävien omien brändituotteiden valikoima laajeni. Raisio on myös kansainvälisten makeisjättien merkittävä yhteistyökumppani. Tšekistä viedään makeisia yli 40 maahan.

Leicesterin tehtaan tuotevalikoima laajeni makeisten keskittämishankkeen myötä kovilla paperipäällysteisillä makeisilla. Tehtaalla valmistetaan myös pastilleja, toffeeta ja suklaamakeisia. Makeisten kokonaiskysyntä oli Ison-Britannian markkinoilla tasaista.

Consumer brands, Pohjois-Eurooppa

Raision tuotevalikoima vastaa erinomaisesti Suomen kuluttajatrendeihin, joissa korostuvat terveellisyys, kotimaisuus, proteiini sekä gluteenittomuus. Puurobaari-konsepti nosti onnistuneesti puuron suosiota ja kannusti kuluttajia nauttimaan puuroa trendikkäästi erilaisilla tuunakkeilla. Raisio jatkaa työtä puuron nostamiseksi ilmiöksi mm. Elovenan 90-juhlavuoden merkeissä.

Benecol-, Elovena- ja Provena-tuotteiden myynti kasvoi selvästi vertailuvuodesta. Myynnin kasvua tukivat uutuustuotteet, jotka täydensivät erinomaisesti Raision tuotevalikoimaa. Kuluttajat ottivat hyvin vastaan uudet Benecol-jogurtit, Elovena-välipalakeksien uutuusmaun ja Elovena plus -proteiinipuurot. Lapsille suunnattujen Elovena Muumi-keksien ja -puurojen näkyvyyttä lisätään.

Consumer brands, Itä-Eurooppa

Puolassa promootioilla on merkittävä rooli kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten tuotteiden myynnissä kilpailun kiristyessä. Benecol säilytti asemansa markkinajohtajana.

Kahden suuren vähittäiskauppaketjun fuusiota seurannut listauskatko laski Benecol-tuotteiden myyntivolyymiä vertailuvuodesta loppuvuonna.

Venäjäällä Nordic-hiutaleiden kysyntä jatkui hyvänä ja Raisio nosti hintoja valuuttakurssi huomioiden. Raision onnistui pienentää Ukrainan maariskiä ja tiukentaa maksuehtoja, mikä näkyi pienempinä toimitusmäärinä.

Licensed brands, Benecol

Kokonaisuutena Benecol-tuotteiden kysyntä oli tasaista ja vertailuvuoden tasolla. Suuretkin erot eri maiden myynneissä jatkuivat. Useilla markkinoilla Benecol-tehojuomien ja -jogurttijuomien myynti kasvoi.

Benecol-maito lanseerattiin Brasiliassa. Iso-Britannia on edelleen ylivoimaisesti suurin Benecol-tuotteiden markkina-alue ja Benecol on markkinajohtaja. Muita suuria Benecol-tuotteiden markkina-alueita ovat Puola, Espanja, Suomi, Irlanti ja Belgia. Indonesiassa Benecol-tuotteiden myynti kasvoi, kun taas esimerkiksi Thaimaassa maan epävarma poliittinen tilanne ja vähäiset markkinointipanostukset laskivat myyntiä selvästi. Hongkongissa Benecol-tuotteiden myynti kasvoi tv-kampanjoiden ansiosta.

Marraskuussa toteutuneen yrityskaupan jälkeen Raision itse hallinnoimia Benecol-tuotteiden kotimarkkinoita ovat Iso-Britannia, Irlanti, Belgia, Puola, Suomi, Portugali ja Hongkong. Raisio valmistuttaa alihankintana ainutlaatuisia ainesosaa, kasvistanoliesteriä, sisältävät Benecol-tuotteet ja vastaa itse niiden myynnistä ja markkinoinnista ko. markkinoilla.

Raisio jatkaa työtä uusien Benecol-markkinoiden avaamiseksi erityisesti Aasiassa.

Licensed brands, Benemilk

Toimintansa 1.7.2014 Seattlesta käsin aloittanut kaupallinen Benemilk-organisaatio keskittyi partneriehdokkaiden kartoittamiseen ja toimintamallien luomiseen jatkaen samalla neuvotteluja potentiaalisten partnereiden kanssa Aasiassa, Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Oseaniassa. Potentiaalisia partneriehdokkaita ovat innovatiiviset rehuyhtiöt, megafarmit ja meijeriyhtiöt.

Muutamien partneriehdokkaiden kanssa edettiin ruokintakokeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Ensimmäiset partneriehdokkaiden ulkopuolisilla tutkimuslaitoksilla teettämät ruokintakokeet ovat osoittaneet, että ruokintakokeeseen ja tulosten analysointiin menee helposti useampi kuukausi. Partneriehdokkaille on näin alkuvaiheessa tärkeää teettää omia tuotanto- ja ruokintakokeita paikallisesti käytettävillä ruokintakonsepteilla. Neuvottelut potentiaalisten partnereiden kanssa ovat auttaneet asemoimaan Benemilk-innovaation aikaisempaa paremmin ja osoittamaan Benemilk-rehujen edut muihin käytössä oleviin teknologioihin verrattuna.

Tämän hetken parhaan arvion mukaan ensimmäiset Benemilk-lanseeraukset voisivat toteutua vielä vuoden 2015 aikana. Benemilk-innovaatioon liittyvien kymmenien patenttihakemusten käsittely etenee normaalisti. Vuoden 2014 lopussa kaikkien patenttihakemusten käsittely oli vielä kesken.

Raisioagro-yksikkö

Taloudellinen katsaus

Raisioagron liikevaihto oli 201,6 (254,2) miljoonaa euroa. Merkittävimmin liikevaihtoa laski sian- ja siipikarjanrehujen valmistuksen lopetus sekä kasviöljyliiketoiminnan alarajo. Kalanrehujen liikevaihto laski vertailuvuodesta Suomen kesäisen helleaallon seurauksena. Naudanrehujen liikevaihtoa pienensi selkeimmin keskeisten raaka-ainehintojen lasku. Onnistuneet viljan vientikaupat puolestaan nostivat liikevaihtoa.

Raisioagron liikevaihdosta rehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet muodostavat lähes 85 prosenttia. Raisioagron liikevaihdosta 85 prosenttia tulee Suomesta. Venäjä on kalanrehujen suurin vientimarkkina.

Raisioagron liiketulos oli -8,9 (3,1) ja ilman kertaeriä 3,4 (3,1) miljoonaa euroa. Yhteensä -12,3 miljoonan euron kertaeristä -9,9 miljoonaa euroa on sian- ja siipikarjanrehujen valmistuksen lopettamisen kuluja ja -2,4 miljoonaa euroa kasviöljyliiketoiminnan lopettamisen kuluja. Sian- ja siipikarjanrehujen valmistuksen lopetus paransi Raisioagron suhteellista kannattavuutta ja vapautti merkittävästi käyttöpääomaa vuoden toisella puoliskolla. Naudanrehujen hyvä tuotemix sekä pidemmälle jalostettujen tuotteiden osuuden kasvu paransivat osaltaan liiketulosta. Kasviöljyjen puristuksen alkuvuodesta saakka kestänyt seisokki pienensi tappiota vertailukaudesta selvästi.

Liiketoiminta

Naudanrehut

Benemilk-rehujen myynnin osuus oli vuoden 2014 lopussa noin 10 prosenttia Suomen lypsykarjanrehuista ja noin 20 prosenttia Raisioagron naudanrehuista.

Syksyllä 2014 Raisioagro lanseerasi ainutlaatuisen pitoisuusindeksin, joka on rehujen tehokkuuden mittari. Pitoisuusindeksistä on jätetty kansainvälinen patenttihakemus. Rehujen koostumuksen perusteella laskettava pitoisuusindeksi osoittaa, että kaikki lehmän saama energia ei ole samanarvoista. Indeksillä voidaan ennakoita rehujen tehoa yksittäisen tilan ruokinnassa. Jos rehun pitoisuusindeksi on korkea, lehmän valkuais- ja rasvatuotos on parempi, mikä lisää tuottajan maidosta saamaa tuottoa verrattuna rehuun, jossa pitoisuusindeksi on matala. Benemilk-rehujen pitoisuusindeksi on korkea.

Raisioagro täydensi Benemilk-rehujen valikoimaa mm. erilaatuisille säilörehuille sopivilla tuotteilla. Benemilk-ruokinnan toimivuutta ja kannattavuutta todennettiin tilakohtaisilla ja tilaseurannan tuloksiin perustuvilla kannattavuuslaskelmilla. Myös Benemilk-rehujen aktiiviseen ja

määrätietoiseen myyntiin panostettiin ja marraskuussa 2014 siirryttiin asiakasarvoon perustuvaan hinnoittelumalliin. Raisioagro jatkaa aktiivista työtä Benemilk-rehujen myynnin edistämiseksi Suomessa ja Luoteis-Venäjällä.

Kalanrehut

Raisioagron kalanrehujen vienti Luoteis-Venäjälle kasvoi ja markkinaosuutemme vahvistui samalla, kun kalankasvatuksen kokonaistuotanto laski hieman. Viennin osuus on yli puolet Raisioagron kalanrehujen liikevaihdosta. Keskelle kalankasvatuskautta osunut helleaalto vuoden toisella puoliskolla pienensi liikevaihtoa, sillä kalojen syönti vähenee ja pahimmassa tapauksessa kalat lopettavat syömisen kokonaan, kun vedet lämpenevät normaalia lämpimämmiksi.

Kotimaassa Raisioagron markkinaosuus pysyi noin 50 prosentissa ja olemme edelleen selvä markkinajohtaja viljelyn kirjolohen rehuissa ympäristöystävällisillä ja kestävä kehityksen mukaisilla rehuilla, joista Hercules LP Opti -tuotekonsepti on käytössä laajasti.

Hercules LP Opti -konseptin myötä WWF Suomi nosti kotimaisen kasvatetun kirjolohen kestävien kalavalintojen joukkoon.

Tuotantopanokset ja verkkokauppa

Raisioagron verkkokauppamyynni kasvoi katsauskaudella lähes kolmanneksen. Verkkokaupan kävijämäärä kasvoi lähes 50 prosenttia vertailuvuodesta. Kalanrehujen verkkokauppamyynni kasvoi voimakkaasti. Tuotantopanosten ja -tarvikkeiden myynti laski hieman kokonaisuutena, mutta polttonesteiden myynti kasvoi selvästi. Lannoitemyynti laski voimakkaasti loppuvuonna hintojen nopean nousun seurauksena.

Alkuvuodesta 2014 Raisioagro avasi kaikille avoimen verkkokaupan. Verkkokaupalla on Raisioagron asiakaslähtöisessä strategiassa suuri merkitys: asiakkaille verkkokaupan on tarkoitus olla asiointi- ja tiedonhakukanava ja tulevaisuudessa myös digitaalisten palveluiden käyttöliittymä. Verkkokauppa tarjoaa kasvavan tietokannan kautta muodostuvaa kilpailuetua, joka perustuu asiakkaiden ostokäyttäytymisen ja tarpeiden tunnistamiseen.

Kasviöljyt

Raisioagro päätti yt-neuvottelujen tuloksena marraskuussa 2014 lopettaa kasviöljyn puristamisen. Kasviöljytehdas oli ollut seisokissa tammikuusta 2014 lähtien ja henkilöstö lomautettuna.

Viljat

Viljan kysyntä Suomen markkinoilla suhteessa rehun kulu-tukseen on ennallaan, mutta Raisioagron lopetettua sian- ja

Raisioagro-yksikön keskeiset tunnusluvut

		Q4/2014	Q3/2014	Q2/2014	Q1/2014	2014	2013
Liikevaihto	M€	35,6	54,4	62,6	49,1	201,6	254,2
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	0,0	2,0	1,4	0,0	3,4	3,1
Liiketulos ilman kertaeriä	%	-0,1	3,7	2,2	0,0	1,7	1,2
Kertaerät	M€	-2,4	-2,4	-7,5	0,0	-12,3	0,0
Liiketulos	M€	-2,4	-0,3	-6,1	0,0	-8,9	3,1
Investoinnit	M€	0,2	0,1	0,4	0,4	1,1	2,3
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	33,0	52,4

siipikarjanrehujen valmistuksen pienehkö rehuviljojen tarve Raision yksikössä. Sen sijaan Kouvolan ja Ylivieskan tehtaita rehuviljojen ostaminen jatkuu normaalisti.

Raisio vei viljoja lähes 30 prosenttia enemmän kuin vuonna 2013. Suurimmat vientimaat olivat Espanja ja Ruotsi. Määrällisesti eniten vietiin mallasohraa ja vehnää.

Henkilöstö

Raisio-konsernin palveluksessa työskenteli vuoden lopussa 1 862 (1 896) henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 1 915 (1 946). Vuoden 2014 lopussa henkilöstöstä 82 (79) prosenttia työskenteli muualla kuin Suomessa.

Brändit-yksikössä työskenteli vuoden 2014 lopussa 1 700 (1 667) henkilöä, Raisioagrossa 106 (176) ja palvelufunktioissa 56 (53) henkilöä.

Raision palkat ja palkkiot vuonna 2014 olivat yhteensä 68,6 (64,7 miljoonaa euroa vuonna 2013 ja 65,7 miljoonaa euroa vuonna 2012) henkilösivukuluineen.

Euroopan Benecol-liiketoiminnan oston myötä Raision palvelukseen siirtyi muutamia työntekijöitä Ison-Britanniasta.

Raisioagron kesäkuussa päätyneiden ja toiminnan uudelleenorganisointiin liittyneiden yt-neuvottelujen tuloksena päättyi 43 tehtävää, joista irtisanomisten kautta 27. Osa päättyneistä työsuhteista oli määräaikaista ja osa luonnollista poistumaa. Irtisanomiset koskivat kaikkia henkilöstöryhmiä. Yt-neuvottelujen piirissä oli noin 150 henkilöä ja ne koskivat kaikkia muita Raisioagron toimintoja paitsi Ylivieskan rehutehdasta sekä kalanrehujen myyntiä ja rehuviientiä. Toteutettujen henkilöstövähennysten arvioidaan tuovan noin 2,5 miljoonan euron vuotuiset säästöt.

Raision syyskuussa aloittamat yt-neuvottelut kasviöljyliiketoiminnan mahdollisesta lopettamisesta päättyivät marraskuun alussa. Neuvottelut koskivat kaikkia henkilöstöryhmiä, yhteensä 14 henkilöä. Neuvottelujen lopputuloksena Raisio päätti lopettaa kasviöljyn puristamisen, sulki Raisiossa sijaitsevan kasviöljytehtaan ja irtisanoi lomautettuna olleen henkilöstön.

Ison-Britanniassa toteutettujen välipalapatukoiden valmistuksen ja makeistuotannon keskittämisen investointien sekä muroliiketoiminnan tehostamishankkeen myötä päättyi yli 200 työsuhdetta. Vastaavasti Raisio palkkasi noin 200 uutta työntekijää Newportin ja Leicesterin tehtaille, mihin lopetettujen tehtaiden tuotantoa siirrettiin.

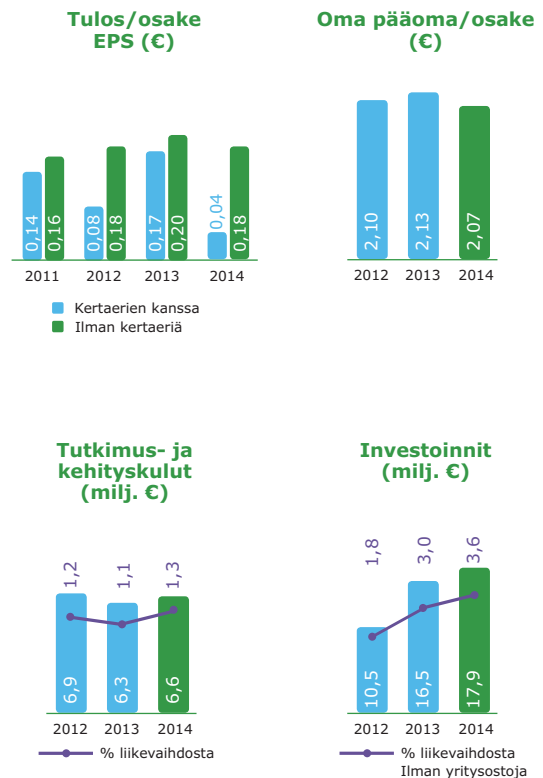
Hallinto ja johto

Hallitus ja hallintoneuvosto

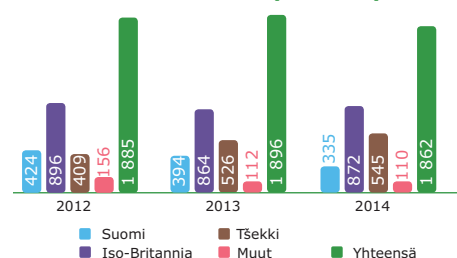
Hallituksen jäsenmäärä vuonna 2014 oli viisi, mutta hallitus toimi nelijäsenisenä heinäkuusta 2013 aina maaliskuun lopulle 2014. Kaikki vuonna 2014 hallituksen jäseninä toimineet olivat riippumattomia niin yhtiöstä kuin sen merkittävistä osakkeenomistajistakin.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi viisi ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Erkki Haavisto, Matti Perkonoja, Michael Ramm-Schmidt ja Pirkko Rantanen-Kervinen sekä uutena jäsenenä Antti Tiitola; kaikki päättyneestä yhtiökokouksesta alkaneeksi toimikaudeksi. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Matti Perkonoja ja varapuheenjohtajana Michael Ramm-Schmidt, kumpikin koko vuoden 2014.

Raisio-konsernin tunnuslukuja

Henkilöstö 31.12. (henkilöä)

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain (%)

Brändit 91 %
Raisioagro 6 %
Konsernipalvelut 3 %
Yhteensä 1 862 henkilöä

Hallintoneuvoston puheenjohtajana vuonna 2014 toimi Paavo Myllymäki ja varapuheenjohtajana Holger Falck.

Konsernin johtoryhmä

Raisio-konserni uudisti 18.12.2014 Brändit-yksikön organisaation. Yksikköön kuuluvat välipalatuotteet, Benecol, Benemilk sekä makeiset.

Välipalatuotteet-liiketoiminnasta vastaa KTM Tomi Järvenpää, josta tuli samalla konsernin johtoryhmän jäsen. Välipalatuotteet-liiketoimintaan kuuluvat kuluttajatuotteet Isonsa-Britanniassa, Suomessa ja Venäjällä. Tomi Järvenpää on työskennellyt Raisiossa syksystä 2012 lähtien ja vastasi tähän asti Pohjois-Euroopan kuluttajabrändit-liiketoiminnasta.

Benecol-liiketoiminnasta vastaa Mikko Laavainen. Benecol-liiketoimintaan kuuluvat kuluttajatuotteet niillä markkinoilla, joilla Raisio itse vastaa tuotteiden myynnistä ja markkinoinnista sekä Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, lisensointi ja myynti.

Vincent Poujardieu vastaa liiketoiminnan kehityksen lisäksi makeisliiketoiminnasta.

Talousjohtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Jyrki Paappa irtisanoutui 20.11.2014 yhtiön palveluksesta. Uudeksi talousjohtajaksi ja Raisio-konsernin johtoryhmän jäseneksi nimettiin 3.12.2014 alkaen KTM Antti Elevuori. Hän on toiminut vuodesta 2003 Raisio-konsernin taloushallinnon ja liiketoiminnan kehittämisen eri tehtävissä. Hän siirtyy talousjohtajan toimeen Raision kuluttajabrändit-yksiköstä, jonka talousjohtajana hän on toiminut Isonsa-Britanniassa.

Raisio-konsernin johtoryhmään kuuluvat 18.12.2014 alkaen Matti Rihko, Merja Lumme, Sari Koivulehto-Mäkitalo, Antti Elevuori, Jarmo Puputti, Vincent Poujardieu, Tomi Järvenpää, Mikko Laavainen ja Leif Liedes.

Yritysvastuu

Merkittävänä viljan ja muiden kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä Raisiolla on halu ja mahdollisuus rakentaa kestävää ruokaketjua. Raision tuotteiden vastuullisuusvaikutukset ulottuvat laajasti suoraan hallitsemamme toiminnan ulkopuolelle, kuten alkutuotantoon, muuhun teollisuuteen ja kulutukseen. Raisio toimii yhdessä sidosryhmiensä, kuten asiakkaiden, henkilöstön, raaka-ainetoimittajien, tiedemaailman ja järjestöjen kanssa kestävä kehityksen edistämiseksi koko ruokaketjussa.

Raisio solmi WWF Suomen kanssa kolmannen kaksivuotisen yhteistyösopimuksen. Raision ja WWF:n tavoitteena on edistää ruokaketjun ympäristövuosuutta ja siten vaikuttaa ihmisen ekologisen jalanjäljen pienentämiseen. Vuoteen 2016 ulottuvalla jaksolla Raisio ja WWF Suomi tekevät yhteistyötä mm. yläkouluikäisten ympäristökasvatuksen, ravitsemuksen, kalanviljelyn ja maidontuotantoketjun vastuullisuuden parissa.

Raaka-aineiden, kuten palmuöljyn, soijan ja sokerin, vastuullisuuden merkitys kasvoi vuonna 2014 Raisionkin liiketoiminnassa. Kuluttajien ja asiakkaiden vaatimukset eri puolilla Eurooppaa vaihtelevat, mutta esimerkiksi Isonsa-Britanniassa tiukentuneet asiakkaiden vaatimukset on jo huomioitu liiketoiminnassa.

Palmuöljy oli vuonna 2014 edelleen yksi eniten yhteiskunnallista keskustelua herättäneistä raaka-aineista. Palmuöljyn osuus on alle yhden prosentin kaikista Raision käyttämistä raaka-aineista. Raisio on sitoutunut siirtymään vain sertifioidun, kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti tuotetun palmuöljyn käyttöön. Isonsa-Britanniassa sijaitsevat aamiais- ja välipalatehtaat sekä makeistehtaat saivat vuonna 2014 RSPO-sertifioinnin.

Suomessa Raisio ostaa palmuöljyä osana rasvaseoksia ja vastaavalle palmuöljymäärälle hankitaan GreenPalm -sertifikaatteja, joilla tuetaan RSPO-varmennettua kestävä palmuöljytuotantoa. Raisio on ollut kestävä palmuöljyn yhdistyksen, Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) jäsen vuodesta 2011.

Raisioagron lopetettua syksyllä sian- ja siipikarjanrehujen valmistuksen, loppui samalla myös geenimuunnellun soijan käyttö rehuissa. Elintarvikkeissaan Raisio on aina käyttänyt vain geenimuuntelematonta soijaa.

Raisio kehittää kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin ekologisia, terveellisiä ja luonnonvaroja säästävää valmistettuja tuotteita sekä ratkaisuja. Yhtiön tiedossa ei ole merkittäviä taloudellisia ympäristöriskejä. Vuonna 2015 Raision tavoitteena on kehittää erityisesti vastuullisuusjohtamisen prosessejaan.

Raision yritysraportti julkaistaan vuosikertomuksen yhteydessä viikolla 11.

Muutokset konsernirakenteessa

Raisio Oyj:n kokonaan omistamat tytäryhtiöt Reso Management Oy ja Raision Konsernipalvelut Oy ovat sulautuneet emoyhtiönsä 31.8.2014 ja purkautuneet.

Tilikauden aikana hankittua Benecol-liiketoimintaa varten perustettiin Isoon-Britanniaan uusi tytäryhtiö, Benecol Limited. Benemilk Oy perusti USA:han Benemilk US Limited -nimisen tytäryhtiön.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Benecol-tuotteet markkinoille Etelä-Koreassa

Lotte Foods Co. Ltd. lanseerasi helmikuussa 2015 Benecol® -jogurttijuomat Etelä-Korean markkinoille. Etelä-Koreassa myytävissä tuotteissa Benecol-brändi yhdistetään Lotten omaan maitotuotteiden Pasteur-brändiin. Lotte Foods on osa Lotte Groupia, joka on yksi Aasian suurimmista kulutustavara-kaupan yhtiöistä.

Riita-asiat

Raisio on marraskuussa 2014 voittanut välimiesmenettelyn, jossa vastapuolena oli ulkomaalainen yhtiö. Vastapuoli on alkuvuonna 2015 jättänyt moitekanteen välitystuomiosta ja pyytänyt sen kumoamista. Raisio pitää moitekannetta täysin perusteettomana.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Maailmantalouden arvioidaan kasvavan maltillisesti, mutta laaja-alaisesti vuonna 2015. Euroalueella toipumista vauhdittaa selvästi heikentynyt euron arvo, mutta keskeisin kasvun lähde on yksityinen kulutus. Suomessa yksityisen kulutuksen näkymä kuitenkin on ankea – kuluttajien ostovoima heikkenee ja varovaisuus jatkuu. Isossa-Britanniassa talouden kasvu jatkuu ja yksityinen kulutus kasvaa. Venäjän talouden heikentyminen jatkuu. Raisio arvioi päivittäistavaramarkkinoiden edelleen pysyvän suhteellisen vakaina verrattuna muihin toimialoihin.

Venäjän ja Ukrainan kriisi on lisännyt sikäläisen liiketoimintamme riskejä, mutta esimerkiksi myyntisaamisten määrää on onnistuttu pienentämään. Raisio seuraa tarkasti tilanteiden kehittymistä ja yhtiöllä on kyky sopeuttaa toimintansa muuttuviin tilanteisiin nopeasti.

EU-alueen maitokiintiö poistuu käytöstä maaliskuussa 2015. Maitotuotteiden kysynnän kasvaessa maailmanlaajuisesti korostuu maitoketjun toimijoiden kyky innovoida kuluttajien tarpeiden mukaisia tuotteita ja parantaa maidontuotannon hyötysuhdetta. Benemilkin kaltaiset huippuinnovaatiot ovat Raision mielestä tulevaisuuden menestyksen avaimia.

Raaka-ainehintojen volatiliteetin arvioidaan pysyvän korkealla tasolla. Matala talouskasvu ja mahdollisesti hyvin onnistuvat sadot saattavat rauhoittaa hintakehitystä, mutta toisaalta ilmaston lämpenemisen aiheuttamat ääri-ilmiöt aiheuttanevat nopeita muutoksia maataloushyödykkeiden sato-odotuksissa ja hintatasossa. Riskienhallinnan merkitys sekä arvon että volyymin osalta säilyy kannattavuuden näkökulmasta olennaisen tärkeänä.

Raision kasvujakso on murrosvaihe, jonka aikana monia yrityksen toimintatapoja kehitetään ja liiketoimintojen johtaminen on merkittävästi normaalitilannetta haastavampaa. Kasvu- ja rationalisointihankkeet voivat edelleen tuoda yhtiön kokoon nähden merkittäviä kustannuksia.

Näkymät 2015

Raisio ennakoii liikevoittonsa palautuvan pitkäaikaisen trendinsä mukaiseen kasvuun.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2014 oli 144 307 816,91 euroa. Hallitus esittää 26.3.2015 kokoontuvalle yhtiökokoukselle 0,14 euron osingon maksamista osakkeelta, ei kuitenkaan yhtiön hallussa oleville osakkeille.

Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 30.3.2015 ja osingon maksupäivä 8.4.2015.

Raisiossa 12. helmikuuta 2015

Raisio Oyj
Hallitus

Osakeyhtiölaissa ja valtiovarainministeriön asetuksessa arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellytetyt tiedot, kuten osakelajeja, osakkeenomistajia ja osakekaupankäyntiä, lähipiiriä sekä yhtiön hallussa olevia omia osakkeita ja niiden hankintaa ja luovutuksia sisältäviä tietoja samoin kuin tunnuslukuja, on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Yhtiö on antanut selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä erillisenä kertomuksena.

Toimintakertomus sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä Raision ylimmän johdon tiedossa oleviin oletuksiin, suunnitelmiin ja päätöksiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi toteuma voi erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista ja suunnitelmista johtuen mm. ennakoimattomista muutoksista markkinoilla, kilpailuolosuhteissa, globaalissa taloudessa sekä laeissa ja säädöksissä.

Konsernin tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
LIIVEVAIHTO	1	493,9	557,6
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		-407,9	-456,8
Bruttokate		86,1	100,8
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-48,0	-35,3
Hallinnon kulut		-26,4	-27,0
Tutkimus- ja kehityskulut		-6,6	-6,3
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	3	1,8	1,5
LIIKETULOS	4, 5, 19	6,9	33,6
Rahoitustuotot	6	0,7	1,0
Rahoituskulut	6	-2,3	-2,8
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		0,0	0,0
TULOS ENNEN VEROJA		5,4	31,8
Tuloverot	7	0,2	-6,0
TILIKAUDEN TULOS		5,6	25,9
TILIKAUDEN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		5,6	26,2
Määräysvallattomille omistajille		0,0	-0,3
		5,6	25,9
EMOYRITYKSEN OSAKKEENOMISTAJILLE KUULUVASTA TULOKSESTA LASKETTU OSAKEKOHTAINEN TULOS	8		
Osakekohtainen tulos (euroa)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,04	0,17
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,04	0,17

Konsernin laaja tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
TILIKAUDEN TULOS		5,6	25,9
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT VEROJEN JÄLKEEN			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Myytävissä olevat rahoitusvarat		0,1	0,1
Rahavirran suojaus		2,2	0,4
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot		5,6	-3,6
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		13,4	22,8
LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:			
Emoyrityksen omistajille		13,4	23,1
Määräysvallattomille omistajille		0,0	-0,3
		13,4	22,8

Yllä olevan laskelman luvut on esitetty verovaikutus huomioiden. Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot on esitetty liitetiedossa 7.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2014	31.12.2013
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	69,7	41,3
Liikearvo	9, 10	168,7	108,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	9	109,0	114,5
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12	0,8	0,8
Myytavissä olevat rahoitusvarat	13	2,7	2,6
Pitkäaikaiset saamiset	14	0,0	0,1
Laskennalliset verosaamiset	21	3,9	2,2
		354,7	269,9
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	15	64,2	70,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	69,4	66,5
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	17	30,4	73,6
Rahavarat	18	25,6	10,3
		189,6	221,3
VARAT YHTEENSÄ		544,3	491,2
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
	19, 20		
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		27,8	27,8
Ylikurssirahasto		2,9	2,9
Vararahasto		88,6	88,6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		8,0	0,0
Muut rahastot		2,9	0,7
Omat osakkeet		-20,4	-20,4
Muuntoerot		2,2	-3,4
Kertyneet voittovarot		213,3	234,5
		325,3	330,6
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,0	1,1
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		325,3	331,7
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	21	10,9	12,6
Varaukset	23	0,0	0,2
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	24	94,2	34,2
Johdannaissopimukset	25	0,4	0,9
Muut pitkäaikaiset velat		0,1	0,1
		105,7	48,0
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	26	76,9	86,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1,1	1,8
Varaukset	23	2,3	1,2
Johdannaissopimukset	25	1,6	0,9
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	24	31,5	21,1
		113,3	111,4
VELAT YHTEENSÄ		219,0	159,5
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		544,3	491,2

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Oman pääoman muutokset 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella

(Milj. euroa)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma										
	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Vara- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahas- tot	Omat osak- keet	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
OMA PÄÄOMA 31.12.2012	27,8	2,9	88,6		0,2	-20,5	0,2	227,0	326,3	1,0	327,3
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos								26,2	26,2	-0,3	25,9
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)											
Myytavissä olevat rahoitusvarat					0,1				0,1		0,1
Rahavirran suojaus					0,4				0,4		0,4
Muuntoerot							-3,6		-3,6		-3,6
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	-3,6	26,2	23,1	-0,3	22,8
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot								-19,1	-19,1	0,4	-18,6
Nostamattomat osingot								0,1	0,1		0,1
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus									0,0	0,0	0,0
Osakeperusteiset maksut						0,0		0,2	0,2		0,2
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,8	-18,8	0,4	-18,3
OMA PÄÄOMA 31.12.2013	27,8	2,9	88,6	0,0	0,7	-20,4	-3,4	234,5	330,6	1,1	331,7
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos								5,6	5,6	0,0	5,6
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)											
Myytavissä olevat rahoitusvarat					0,1				0,1		0,1
Rahavirran suojaus					2,2				2,2		2,2
Muuntoerot							5,6		5,6		5,6
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	5,6	5,6	13,4	0,0	13,4
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot								-20,4	-20,4		-20,4
Nostamattomat osingot								0,1	0,1		0,1
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus				8,0				-6,9	1,1	-1,1	0,0
Osakeperusteiset maksut						0,0		0,5	0,5		0,5
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	-26,8	-18,7	-1,1	-19,8
OMA PÄÄOMA 31.12.2014	27,8	2,9	88,6	8,0	2,9	-20,4	2,2	213,3	325,3	0,0	325,3

Konsernin rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	2014	2013
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulos ennen veroja	5,4	31,8
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalennukset	32,9	15,5
Rahoitustuotot ja -kulut	1,5	1,8
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,0
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	1,5	2,2
Muut oikaisut ¹⁾	0,0	-0,1
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	41,3	51,2
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-1,6	13,3
Vaihto-omaisuuden muutos	7,7	21,0
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-8,7	-7,3
Käyttöpääoman muutos	-2,6	27,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	38,7	78,2
Maksetut korot	-2,4	-2,8
Saadut osingot	0,1	0,1
Saadut korot	0,8	0,8
Muut rahoituserät, netto	-4,6	3,2
Maksetut välittömät verot	-6,5	-7,7
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	26,2	71,8
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Sijoitukset arvopapereihin	0,0	-0,3
Aineellisten hyödykkeiden hankinta	-14,3	-12,8
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	-92,5	-2,1
Luovutustulot arvopapereista	0,0	0,0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitulot	0,1	5,6
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,1	0,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-106,6	-9,5
Rahavirta investointien jälkeen	-80,4	62,3
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	80,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-20,5	-21,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9,6	0,1
Maksetut osingot	-20,3	-18,5
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	48,7	-40,3
Rahavarojen muutos	-31,6	22,0
Rahavarat tilikauden alussa	83,9	61,9
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	1,4	0,0
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	-0,2	0,1
Rahavarat tilikauden lopussa ²⁾	53,6	83,9

¹⁾ Käyttöomaisuuden myynnistä johtuvat oikaisut

²⁾ Erittely liitetiedossa 18

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Perustiedot

Konserni on kansainvälinen kasvipohjaisen ravinnon erityisosaaja. Se kehittää, valmistaa ja markkinoi elintarvikkeita, niiden terveysvaikutteisia ainesosia sekä rehuja. Lisäksi konserni harjoittaa viljakauppaa ja välittää tuotantopanoksia ja -tarvikkeita maataloudelle. Konsernilla on toimintaa yhdeksässä maassa. Raision konsernin rakenteen muodostavat kaksi tulosyksikköä, Brändit ja Raisioagro, sekä muut toiminnot, jotka ovat liiketoiminta-alueita tukevat palvelufunktiot.

Konsernin emoyritys on Raisio Oyj. Emoyrityksen kotipaikka on Raisio ja sen rekisteröity osoite on Raisionkaari 55, 21200 Raisio.

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä.

Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa internetosoitteesta www.raisio.com tai emoyhtiön pääkonttorista Raisiosta.

Raisio Oyj:n hallitus on kokouksessaan 12.2.2015 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Raision konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2014 voimassa olevia IAS ja IFRS -standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöksen valuutta on euro, ja tilinpäätös esitetään miljoonina euroina.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, johdannaispimuksia sekä käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettu alempaan seuraavista: käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuvilla menoilla tai kirjanpitoarvo.

Konserni on soveltanut 1.1.2014 alkaen seuraavia uudistettuja standardeja ja tulkintoja:

- Muutos IFRS 10:n, 11:n ja 12:n siirtymäsääntöihin (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardien siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja vaaditaan vain yhdeltä tilikaudelta. Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättömiä strukturoituja yhteisöjä koskevia vertailutietoja ei tarvitse esittää IFRS 12:n käyttöönottoa edeltäviltä kausilta. Standardimuutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tavoitteena on määrätä periaatteista, jotka koskevat konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistä, kun yhteisöllä on määräysvalta yhdessä tai useammassa muussa yhteisössä. Standardissa määritellään määräysvaltaan liittyvät periaatteet ja määräysvalta todetaan konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen perusteeksi. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvitettyä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis yhdisteltävä sijoituskohteeseen konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää myös konsernitilinpäätöksen laatimismenettelyä koskevat vaatimukset. Standardilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää ohjeistusta siitä, kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Sen mukaan keskitytään järjestelystä johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin eikä sen oikeudelliseen muotoon. Yhteisjärjestelyjä on kahdentyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisen toiminnon osapuolella on varoja koskevia oikeuksia ja järjestelyyn liittyviä velvoitteita, ja se käsittelee kirjanpidossa osuutensa varoista, veloista, tuotoista ja kuluista. Yhteisyrityksissä osapuolilla on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen, ja ne käsittelevät osuutensa pääomaosuusmenetelmällä. Yhteisyritysten suhteellinen yhdistely ei ole enää sallittua. Standardilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Se koskee yhteisjärjestelyjä, osakkuusyrityksiä, erityistä tarkoitusta varten luotuja sijoitusvälineitä ja muita taseen ulkopuolisia välineitä. Standardi laajensi liitetietoja, joita konserni esittää omistuksistaan muissa yhteisöissä.
- Uudistettu IAS 27 *Erillistilinpäätös* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää pelkästään erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset. Uudistetulla standardilla ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Uudistettu IAS 28 *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. Standardilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: Esittämistapa – Rahoitusvarojen ja rahoitusvelkojen vähentäminen toisistaan* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos koskee ohjeistusta siitä, milloin rahoitusvarat ja -velat voidaan esittää taseessa nettomääräisesti. Muutos selkeyttää joitakin vaatimuksia, jotka koskevat rahoitusvarojen ja -velkojen vähentämistä toisistaan taseessa. Standardin muutoksella ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- Muutos IFRS 10:een, IFRS 12:een ja IAS 27:ään koskien sijoitusyhteisöjä (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Mikäli yhteisö määrittää standardin määritelmän mukaisesti sijoitusyhteisöksi ja se arvostaa kaikki tytäryrityksensä käypään arvoon, sen ei enää tarvitse esittää konsernitilinpäätöstä. Standardien muutoksilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IAS 36:een *Omaisuserien arvon alentuminen – Kerrytettävissä oleva rahamäärä* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee kerrytettävissä olevaa rahamäärää koskevia tietoja, jotka on esitettävä arvoltaan alentuneista omaisuseristä, jos niiden arvo perustuu käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Standardimuutoksella ei ole ollut oleellista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- Muutos IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen – Johdannaisten uudistaminen* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee suojauslaskennan edellytyksiä tilanteissa, joissa johdannaissoyhtymä siirretään ns. keskusvastapuolelle. Standardimuutoksen myötä suojauslaskentaa voidaan jatkaa tiettyjen ehtojen täyttyessä kyseisissä siirtotilanteissa. Standardin muutoksella ei ole ollut oleellista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöspäätöksiä soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, sekä tulevaisuutta koskevista oletuksista ja arvioihin liittyvistä keskeisistä oletuksista on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet

Tytäryritykset

Raision konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernin emoyritys Raisio Oyj ja sen suoraan tai välillisesti omistamat tytäryritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Konsernitilinpäätöksessä keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Kauppahintavelka arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä ja se luokitellaan velaksi. Velka arvostetaan käypään arvoon kunkin raportointikauden päättämispäivänä ja arvostamisesta syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden aikana hankitut tytäryritykset sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen asti, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja konsernin sisäisten toimitusten realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, mikä vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle. Tilikauden laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille siitäkin huolimatta, että määräysvallattomien omistajien osuus jäisi negatiiviseksi. Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseen omassa pääomassa. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun konserni menettää määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan mahdollisesti jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Erityistä tarkoitusta varten perustettu yhtiö

Konsernitilinpäätökseen on vuosina 2010–2013 yhdistelty tytäryhtiön tavoin johdon omistusyhtiö Reso Management Oy, jonka koko osakekannan konsernin johto omisti järjestelyn alussa. Yhtiön kautta toteutettiin konsernin johtoryhmän kannustinjärjestelmä, jonka tarkoituksena oli sitouttaa ryhmän jäsenet yhtiöön kannustamalla heitä hankkimaan ja omistamaan yhtiön osakkeita ja tätä kautta kasvattamaan yhtiön omistaja-arvoa pitkällä tähtäyksellä sekä tukemaan yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista. Yhtiö yhdisteltiin Raision konsernitilinpäätökseen, koska Raisiolla oli määräysvalta yhtiöön osakas- ja lainasopimusten perusteella. Määräysvalta oli seurausta sopimuksissa olevista ehdoista, kuten Reso Management Oy:n omistamien Raisio Oyj:n osakkeiden luovutus- ja panttauskielto. Lisäksi moniin Reso Management Oy:ssä tehtäviin toimiin oli edellytyksenä Raisio Oyj:n hallituksen suostumus.

Konsernin johtoryhmän kahden jäsenen toimisuhte konserniyhtiöön päättyi vuoden 2012 aikana. Raisio Oyj käytti sille järjestelmään liittyvässä sopimuksessa suotua oikeutta lunastaa kyseisten johtoryhmän jäsenten omistamat Reso Management Oy:n osakkeet. Näin ollen Raisio Oyj omisti tilinpäätöshetkellä 31.12.2013 22,22 prosenttia kyseisestä yhtiöstä.

Reso Management Oy:n tuloslaskelma ja tase yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen järjestelyn alusta lähtien. Yhtiön hallussa olevat Raisio Oyj:n osakkeet vähennettiin konsernitilinpäätöksessä omasta pääomasta ja esitettiin erillisessä omien osakkeiden rahastossa.

Raisio Oyj ja johto sopivat ja toteuttivat 25.2.2014 osakevaihdon, jolla Raisio Oyj hankki johdon omistamat Reso Management Oy:n osakkeet. Osakevaihdon jälkeen Raisio Oyj omisti 100 prosenttia kyseisestä yhtiöstä. Aikaisemmin johdon tekemää sijoitusta Reso Management Oy:öön on käsitelty konsernitilinpäätöksessä määräysvallattomien omistajien osuutena.

Reso Management Oy sulautui Raisio Oyj:hin 31.8.2014. Sulautumisen yhteydessä Reso Management Oy:n omistamat Raisio Oyj:n osakkeet siirtyivät Raisio Oyj:n suoraan omistukseen yhtiön omiksi osakkeiksi.

Järjestelyn kirjanpitokäsittelystä kerrotaan tarkemmin kohdassa osakeperusteiset maksut.

Osakkuusyrietykset ja yhteisyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrietyksiä, joissa konsernin osuus äänimääristä on 20–50 % tai joissa konsernilla muutoin on huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Yhteisyrietykset ovat yrietyksiä, joissa konserni sopimukseen perustuvalla järjestelyllä on sitoutunut jakamaan määräysvallan taloudellisista ja liiketoiminnallisista periaatteista toisen tai toisten osapuolien kanssa. Osakkuusyrietykset ja yhteisyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuus-menetelmällä. Realisoitumattomista voitoista konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyrietysten välillä eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaava osuus. Konsernin sijoitus osakkuus- ja yhteisyrietyksiin sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Pääomaosuusmenetelmän soveltaminen lopetetaan, kun sijoituksen kirjanpitoarvo on laskenut nolnaan, ellei konsernille ole syntynyt osakkuus- tai yhteisyrietyksiä koskevia velvoitteita tai ellei se ole taannut niiden velvoitteita. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyrietysten tilikauden tuloksista on esitetty omana eränään liiketuloksen jälkeen. Vastaavasti konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrietysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuus- ja yhteisyrietyksillä ei ollut tällaisia eriä kuluneella tai sitä edeltävällä tilikaudella.

Segmenttiraportointi

Segmentti-informaatio esitetään tavalla, mikä vastaa ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavaa sisäistä raportointia. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä. Johtoryhmä vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tulosten arvioinnista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, mikä on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ('toimintavaluutta'). Konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismvaluutta on euro, ja konsernitilinpäätös on esitetty euroina.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi käyvän arvon määrittämispäivän kurssija käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja moneaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liiketuloksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin lukuun ottamatta kurssieroja niistä veloista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia ja jotka ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja kertyneet kurssierot esitetään omana eränään omassa pääomassa, kunnes ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain.

Ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten yksikköjen, joiden arvostus- tai tilinpäätösvaluutta ei ole euro, laajat tuloslaskelmat ja erilliset tuloslaskelmat muunnetaan euromääräisiksi käyttäen raportointikauden keskikurssija taseet käyttäen raportointikauden päättämispäivän kurssija. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kurssilla toisaalta tuloslaskelmassa ja laajassa tuloslaskelmassa sekä toisaalta taseessa aiheuttaa taseen omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Muuntoerot, jotka syntyvät ulkomaisten yksikköjen hankintamenon eliminoinnista ja hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Jos raportointikauden aikana luovutaan ulkomaisesta yksiköstä, kertyneet muuntoerot kirjataan tulosvaikutteisesti osana myyntivoittoa tai -tappiota samalla hetkellä, kun vastaava luovutustulos kirjataan.

Ulkomaisten yksikön hankinnan yhteydessä syntynyt liikearvo ja käypiä arvoja koskevat oikaisut käsitellään kyseisen yksikön paikallisen valuutan määräisinä varoina ja velkoina ja muunnetaan raportointikauden päättämispäivän kurssija käyttäen.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoön.

Hankintamenoön sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten tuotantolaitoksen, hankintamenoön sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta aiheutuneet vieraan pääoman menot silloin, kun on todennäköistä, että ne kerryttävät vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on luotettavasti määritettävissä. Muut vieraan

pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Konsernilla ei ole ollut ehdot täytävien omaisuuserien hankintoja, minkä vuoksi vieraan pääoman menoja ei ole aktivoituna.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen osaa käsitellään erillisinä hyödykkeinä, osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–15 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajkoja muutetaan vastaavasti. Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi. Arvonalentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti. Myytävänä olevat käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan niiden kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myyntikustannuksella vähennettyyn käypään arvoon.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään myyntihinnan ja kirjanpitoarvon erotuksena, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä liikearvo vastaa sitä määrää, millä luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon hankinta-ajankohtana.

Liikearvoista ei kirjata poistoja. Ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina, kun esiintyy jokin viite, että arvo saattaa olla alentunut. Testausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Kun kyseessä on osakkuus- tai yhteisyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuus- tai yhteisyrityksen kirjanpitoarvoon. Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi sinä vuonna, jonka aikana ne ovat syntyneet. Uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on sekä aikomus että resurssit saattaa kehitystyö loppuun ja käyttää tuotetta tai myydä se. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhempinä tilikausina.

Konsernin Benemilk-yksikössä on vuosina 2013 ja 2014 aktivoitu uusien tuotteiden kehitystoimintaan liittyviä menoja. Aikaisempina vuosina konsernissa ei ole aktivoitu kehittämismenoja.

Hyödykkeestä kirjataan poistoja siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei vielä ole valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Aktivoitujen kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä. Vuosina 2013 ja 2014 aktivoituista kehittämismenoista ei ole vielä tehty poistoja.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistona kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajansa kuluessa. Niistä aineettomista hyödykkeistä, jotka ovat taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- muut aineettomat hyödykkeet 5–20 vuotta

Brändit-segmenttiin hankittujen liiketoimintojen yhdistelemisten yhteydessä kirjatut tavaramerkit on arvioitu taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomiksi. Tavaramerkkien tunnettuus ja pitkä historia tukee johdon käsitystä siitä, että tavaramerkit kerryttävät rahavirtoja määrittelemättömän ajan.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja omaisuuserien jäännösarvot tarkistetaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, ja tarvittaessa niitä oikaistaan kuvastamaan niistä saatavan taloudellisen hyödyn odotuksia. Arvonalentumisista kerrotaan tarkemmin kohdassa 'Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset'.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että konserni tulee ne saamaan. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Muut julkiset avustukset kirjataan tulosvaikutteisesti tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ja oikeus avustuksen saamiseen syntyvät.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmää käyttäen tai vaihtoehtoisesti vastaavalla painotetulla keskimääräisellä kustannuksella. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista normaaliin toiminta-asteeseen perustuen. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuden myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Tällöin myynnin katsotaan olevan erittäin todennäköinen, omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan alempaan seuraavista: kirjanpitoarvo tai käypä arvo vähennettynä myynnistä johtuneilla menoilla. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- Se on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö.
- Se on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta.
- Se on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan tarkoituksena myydä se edelleen.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eränä laajassa tuloslaskelmassa. Myytävänä olevat omaisuuserät ja niihin liittyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Vuokrasopimukset, joissa konserni on vuokranantajana, ovat kaikki muita vuokrasopimuksia ja hyödykkeet sisältyvät konsernin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentumisen arviointia varten omaisuus jaetaan yksiköihin, eli sille alimmalle tasolle, joka on muista yksiköistä pääosin riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa. Riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä, arvonalennustesti tehdään aina vuosittain liikearvoille, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomille aineettomille hyödykkeille ja keskeneräisille aineettomille hyödykkeille.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä johdon hyväksymät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa pääoman keskikustannuksella, joka kuvastaa rahan aika-arvoa sekä kyseisen yksikön riskiä.

Arvon alentumistappio kirjataan, kun omaisuuserien kirjanpitoarvo on suurempi, kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä. Arvon alentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja

aineettomien hyödykkeiden paitsi liikearvojen arvonalentumistappio perutaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Työsuhde-etuudet

Eläkeveloitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan maksupohjaisiksi ja etuus-pohjaisiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta maksaa lisämaksuja, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä.

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkevakuutusyhtiöissä. Suurin osa ulkomaisista järjestelyistä samoin kuin Suomen TyEL-järjestelmä ovat maksupohjaisia. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Oleellisia etuuspohjaisia järjestelmiä konsernilla ei ole.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on joitakin kannustinjärjestelmiä, joiden perusteella tapahtuvat maksut suoritetaan aiemmin emoyhtiölle hankittuina omina osakkeina, käteisvaroina tai niiden yhdistelmänä. Järjestelmien perusteella myönnettävät osakkeet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi tasaisesti oikeuden ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Järjestelmissä suoritettavan rahan määrä arvioidaan kunkin tilinpäätöshetken osakekurssin mukaan ja jaksotetaan tulosvaikutteisesti työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun ansaintajakso tai sitä pidempi sitouttamisjakso päättyy. Osakkeina suoritettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja rahana suoritettava osuus vieraaseen pääomaan.

Vuonna 2010 osalle johtoryhmän jäsenistä myönnettiin osakeperusteinen kannustin- ja sitouttamisjärjestelmä, joka toteutettiin Reso Management Oy:n kautta. Järjestelyn myöntämispäivä oli 23.6.2010. Järjestelyn käypä arvo arvioitiin järjestelyn alussa Black & Scholes -optiohinnoittelumallin perusteella ja se jaksotettiin tulosvaikutteisesti työsuhde-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi myöntämispäivästä siihen asti, kun järjestelmän mukainen työntekovelvoite päättyi eli 31.3.2014 asti.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta

veloitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolman-nelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuus-eräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tarkasteluhetken rahan aika-arvosta ja veloitteeseen liittyvästä riskistä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskevan suunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot: järjestelyä koskeva liike-toiminta, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, jolle tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpano-aika.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Käytöstä poistamista ja alkuperäiseen tilaan palauttamista koskevista veloitteista kirjataan varaus silloin, kun konsernilla on ympäristölainsäädännön ja konsernin ympäristövastuuperiaatteiden perusteella velvoite, joka liittyy tuotantolaitoksen käytöstä poistamiseen, ympäristövahingon korjaamiseen tai laitteiston paikasta toiseen siirtämiseen.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Tuloverot

Verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisen veron muutoksesta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät laajaan tuloslaskelmaan tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös verovaikutus kirjataan vastaaviin eriin. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Konserni vähentää kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kirjatut erät toisistaan.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, johdannais-sopimusten arvostamisista käypään arvoon sekä liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oika-suista. Verotuksessa vähennyskvelvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa.

Tytär-, osakkuus- ja yhteisyrityksiin tehdyistä sijoituksista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun konserni pystyy määrittämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan ja ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, joiden hyväksytystä sisällöstä on ilmoitettu tilinpäätöspäivään mennessä.

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Tuloutusperiaatteet

Konserni myy elintarvikkeita ja niiden terveysvaikutteisia ainesosia sekä rehuja ja kasviöljyjä. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Silloin kun tuotteiden myyntiin liittyy paljousalennuksia, ne arvioidaan ja kirjataan myyntihetkellä. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu.

Lisenssi- ja rojaltiluottojen tuloutus tapahtuu sopimuksen tosiasiallisen sisällön mukaan. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtainen tuloslaskelma

Konsernin tuloslaskelma esitetään toimintokohtaista jaoteltua käyttäen. Toimintoina esitetään erikseen myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut sekä tutkimus- ja kehityskulut. Myyjä suoritteita vastaaviin kuluihin sisältyvät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut. Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut. Toiminnoille on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina esitetään jatkuviin toimintoihin liittyvät omaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot.

Liiketulos

IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* -standardi ei määrittele liikeluoksen käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liiketulos on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihdosta vähennetään myyjä suoritteita vastaavat kulut ja toimintojen kulut sekä lisätään/vähennetään liiketoiminnan muut tuotot ja kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikeluoksen alapuolella. Kurssierot, johdannaisista johtuvat tulokset ja niiden käypien arvojen muutokset sisältyvät liikeluokseen, mikäli ne ovat syntyneet liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muutoin ne esitetään rahoituserissä.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiassa lyhyen aikavälin tuoton saamiseksi markkinahintojen muutoksesta. Tähän ryhmään kuuluvat joukkovelkakirjalainat, sijoitus- ja yrittäjätodistukset sekä rahasto-osuudet. Johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät varat ovat kaikki lyhytaikaisia varoja.

Laina- ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyy myynti- ja lainasaamia sekä siirtosaamiin sisältyviä rahoitusinstrumentteja. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, ja ne sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määritetty tähän ryhmään. Ryhmä sisältää pääasiassa yritysten osakkeita ja osuuksia. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokittelun oikaisuna silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, likvideistä sijoituksista. Rahavariin luokitelluilla erillä on vuoden aikana keskimäärin kolmen kuukauden maturiteetti.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon,

kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat ovat velkoja johdannaissopimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Muut rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Jaksotettuun hankintamenuon taseeseen merkittävistä lainoista ja muista saamisista kirjataan arvonalennustappio, jonka suuruus määritellään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman -ehtoisten sijoitusten arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän arvon alentumisesta on objektiivista näyttöä. Näitä arvonalentumistappioita ei peruuteta tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys tai maksujen laiminlyönti ovat näyttöä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin kirjaamisen jälkeisellä tilikaudella, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin hankintamenuon, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla.

Rahoitusriskien hallintapolitiikkansa mukaisesti konserni voi käyttää erilaisia johdannaissopimuksia korko-, valuutta- ja hyödykehintariskeiltä suojautumiseen. Koronvaihtosopimuksia käytetään suojaamaan konsernia markkinakorkojen muutoksilta. Valuuttatermiineitä käytetään sekä suojaamaan valuuttamääräisiä saamia ja velkoja, että tulevia kaupallisia rahavirtoja. Pörssinoteerattuja hyödykefutuureja voidaan käyttää raaka-aineistoista johtuvaa hintariskiä vastaan.

Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvomuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun johdannaissopimus solmitaan, konserni käsittelee sen erittäin todennäköisen ennakoitun liiketoimen suojauslaskentana (rahavirran suojaus). Suojauslaskenta lopetetaan mikäli suojauslaskennan soveltamis- edellytykset eivät enää täyty, suojattava kohde kirjataan pois

taseesta, suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai toteutetaan, ennakoitun liiketoimen ei odoteta toteutuvan tai johto päättää suojauslaskennan lopettamisesta.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Rahavirran suojaus

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa. Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteiseksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus

Nettosijoituksen suojauksesta oman pääoman muuntoeroihin kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteiseksi silloin, kun nettosijoituksesta luovutaan kokonaan tai osittain.

Muut suojausinstrumentit, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Tällaisia ovat muun muassa tietyt korkoriskiä ja valuuttariskiä suojaavat johdannaissopimukset. Näistä koronvaihtosopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, kun niitä käytetään suojaamaan varsinaista liiketoimintaa ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin, kun ne suojaavat rahoituseriä. Termiinien korkoelementin vaikutukset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa joudutaan käyttämään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Toteumat voivat poiketa tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden muutokset merkitään kirjanpitoon sillä kaudella, jolla arviota korjataan. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto saattaa joutua tekemään harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassa olevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia arvostamis-, kirjaamis- ja esittämistapoja. Merkittäviä harkintaan perustuvia ratkaisuja ei ole jouduttu tekemään.

Konsernissa johdon arviot liittyvät pääosin omaisuuden arvostukseen ja käytettyihin taloudellisiin pitoaikoihin, liiketoiminnan yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittämiseen sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

Tilinpäätökseen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt tulevaisuutta koskevat odotukset. Näitä ovat erityisesti konsernin taloudelliseen toimintaympäristöön liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat myyntiin ja kustannustasoon. Konsernissa seurataan näiden arvioiden ja olettamusten toteutumista. Mahdolliset olettamusten ja arvioiden muutosten vaikutukset kirjataan sillä kaudella, jonka aikana muutokset on todettu.

Arvon alentumistestaukset

Konsernissa testataan säännönmukaisesti vuosittain liikearvot, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet mahdollisen arvonalentumisen varalta. Yksilöitävissä olevien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden ja liikearvon arvoa arvioidaan myös, mikäli jokin tapahtuma tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että kerrytettävissä oleva rahamäärä ei enää vastaa kirjanpitoarvoa. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on arvioitu käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttöä. Tärkeimmät muuttujat rahavirtoja määritettäessä ovat diskonttaus korko ja niiden vuosien lukumäärä, johon rahavirtaennusteet perustuvat sekä ne oletukset ja arviot, joita rahavirtoja määritettäessä käytetään. Arvioidut tuotot ja kulut voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä tulevaisuudessa tosiasiasa tapahtuu.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on aineellisten hyödykkeiden käyvän arvon määrittelemiseksi tehnyt vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin aiempien vastaavien kauppojen yhteydessä ja arvioinut hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuvaa arvon alentumista. Osassa hyödykkeiden arvostusta on tukeuduttu myös ulkopuolisten arvioitsijoiden näkemyksiin omaisuuden arvosta. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arviointiin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista, sillä markkinoilta ei ole ollut saatavissa tietoja vastaavien hyödykkeiden kaupoista.

Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittelyä pohjaksi.

Laskennallinen verosaaminen

Johdon arviointia edellytetään määritettäessä laskennallisen verosaamisen määrää ja sitä, missä määrin verosaamista voidaan kirjata taseeseen. Mikäli arviot poikkeavat toteutuneesta, kirjataan poikkeamat sen tilikauden tulokseen ja laskennallisiin verosaamisiin, jolloin poikkeama on määritelty.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät vielä ole voimassa ja joita konserni ei vielä ole soveltanut. Konserni suunnittelee ottavansa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan sen voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli standardi tai tulkinta tulee voimaan kesken tilikauden, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

- Muutos IAS 19:ään *Työsuhde-etuudet – Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt: työntekijöiden tai kolmansien osapuolten maksusuoritukset* (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on selvennetty kirjanpito-käsittelyä, kun etuus pohjaisessa järjestelyssä edellytetään työntekijöiden tai kolmansien osapuolten maksuja järjestelyyn. Muutoksella ei arvioida olevan vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin. Muutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset *Annual Improvements to IFRSs 2010–2012 ja 2011–2013* (sovellettava pääosin 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) sekä 2012–2014 (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole konsernin kannalta merkittäviä. Muutoksia (2012–2014) ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 27:n *Erillistilinpäätös* muutos *Equity Method in Separate Financial Statements* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos sallii, että yritykset soveltavat erillistilinpäätöksissään pääomaosuusmenetelmää tytär- sekä osakkuus- ja yhteisyrityssiioituksiin. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IAS 16:n *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* ja IAS 41:n *Maatalous* muutos *Bearer Plants* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos sallii tuottavien biologisten hyödykkeiden kirjaamisen vaihtoehtoisesti hankintamenoona, kun aiemmin standardi edellytti näiden kirjaamista käypään arvoon. Näistä tuottavista biologisista hyödykkeistä saatavat tuotteet arvostetaan kuitenkin edelleen IAS 41:n mukaisesti käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IAS 16:n *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* ja IAS 38:n *Aineettomat hyödykkeet* muutos *Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksella kielletään aineettomien hyödykkeiden poistojen tekeminen myyntituottoihin perustuen. Ainoastaan siinä

tapauksessa poistot voidaan tehdä myyntituottoihin perustuen, jos myyntituottojen ja aineettoman hyödykkeen taloudellisen hyödyn kuluminen korreloivat erittäin paljon toisiinsa. Aineellisiin hyödykkeisiin ei myöskään voida soveltaa myyntituottoihin perustuvaa poistomenetelmää. Standardimuutoksella ei oleteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätöksiin. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

- IFRS 11:n *Yhteisjärjestelyt* muutos *Kirjanpitokäsittely hankittaessa osuuksia yhteisissä toiminnoissa* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos edellyttää liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitoperiaatteiden soveltamista yhteisten toimintojen hankintoihin, kun kyseessä on liiketoiminta. Standardimuutoksella ei oleteta olevan vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IFRS 14 *Regulatory Deferral Accounts* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi sisältää erityistä ohjeistusta tiettyjen säännellyistä markkinoista aiheutuvien vaikutusten huomioimiseen, kun IFRS-standardeja sovelletaan ensimmäistä kertaa. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IAS 28 *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* muutokset *Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture*. Standardimuutoksilla tarkennetaan ohjeistusta, kun kyseessä on omaisuuserien myynti tai niiden antaminen panostuksena sijoittajan ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä. Muutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen ja

korvaa nykyiset IAS 18 *Tuotot* ja IAS 11 *Pitkäaikaishankkeet* -standardit ja niihin liittyvät tulkinnat. Myynnin kirjaaminen voi tapahtua ajan kuluessa tai tiettyä ajankohtana, ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Standardi lisää myös esitettävien liitetietojen määrää. Standardin mahdollisia vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen arvioidaan. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.

- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa suurimman osan nykyisen standardin IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* sisältyvästä ohjeistuksesta. IFRS 9:ssä eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroilta kolme pääasiallista arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno, käypä arvo muiden laajan tuloksen erien kautta ja käypä arvo tulosvaikutteisesti. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusperusteisten rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen vastaavat suurelta osin nykyisiä IAS 39:n vaatimuksia. Suojauksen tehokkuutta koskevat vaatimukset helpottuvat, kun vaatimus täsmällisestä tehokkuustestauksesta poistuu. Dokumentointia vaaditaan edelleen, mutta se poikkeaa IAS 39:n mukaisesta. Standardin mahdollisia vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen arvioidaan. Standardimuutosta ei ole vielä hyväksytty EU:ssa.
- IFRIC 21 *Julkiset maksut* (sovellettava 17.6.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta koskee standardia IAS 37 *Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat*. Se käsittelee julkisista maksuista maksajaosapuolelle mahdollisesti syntyvän veloitteen kirjanpitokäsittelyä. Veloitteen synnyttävä tapahtuma on se laissa määrätty toiminta, jonka perusteella maksun suorittamisvelvollisuus määräytyy. Tulkinnalla ei odoteta olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsernin liitetiedot

1. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Konsernilla on kaksi raportoitavaa liiketoimintasegmenttiä, Brändit ja Raisioagro, sekä muut toiminnot. Brändit ja Raisioagro -segmentit ovat konsernin strategisia liiketoimintayksiköitä, joita johdetaan erillisinä yksiköinä. Niiden tuotteet ovat erilaisia ja edellyttävät erilaisia jakelukanavia ja markkinointistrategioita. Brändit-segmenttiin kuuluvat Consumer brands ja Licensed brands -toiminnot. Segmentin alla raportoidaan Benecol- ja Benemilk-yksiköt sekä elintarvikeyksikön Pohjois-, Itä- ja Länsi-Euroopan toiminnot. Raisioagro-segmenttiin kuuluvat rehut ja viljakauppa sekä tuotantopanokset ja -tarvikkeet, alkuvuonna myös valkuaisrouheet ja kasviöljyt.

Konsernin esittämä segmentti-informaatio perustuu IFRS-standardien mukaisesti laadittuun johdon sisäiseen raportointiin.

Konsernissa segmenttien tuloksellisuutta arvioidaan niiden liiketuloksen perusteella, ja liiketulokseen perustuvat myös päätökset resurssien allokoinnista segmenteille. Liiketulosta pidetään myös sopivana mittarina, kun segmenttien tuloksellisuutta verrataan vastaavien toimialojen muihin yrityksiin. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä konsernin johtoryhmä vastaa segmenttien tuloksen arvioinnista ja resurssien jakamisesta segmenteille.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- ja rahoituseriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

(Milj. euroa)	Brändit		Raisioagro		Muut toiminnot		Eliminoinnit		Yhteensä	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Ulkoinen myynti										
Palvelut	0,2	0,1	0,0	0,0	1,2	1,3			1,4	1,4
Tavaroiden myynti	302,9	300,5	188,3	254,1	0,0	0,0			491,2	554,7
Rojaltituotot	1,3	1,4	0,0	0,0					1,3	1,5
Ulkoinen myynti yhteensä	304,3	302,1	188,4	254,2	1,2	1,3			493,9	557,6
Sisäinen myynti	1,8	2,6	13,2	0,0			-15,0	-2,6	0,0	0,0
Liikevaihto	306,1	304,7	201,6	254,2	1,2	1,3	-15,0	-2,6	493,9	557,6
Poistot	9,1	9,2	3,8	4,2	1,5	1,6			14,4	15,0
Arvon alentumiset	10,3	0,5	8,2		0,0	0,0			18,5	0,5
Segmentin liiketulos	20,6	35,7	-8,9	3,1	-4,7	-5,1			6,9	33,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta			0,0	0,0					0,0	0,0
Segmentin varat	414,3	305,9	56,2	85,8	15,8	15,3	-3,3	-2,3	483,0	404,8
Sisältää:										
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	0,0	0,0	0,8	0,8					0,8	0,8
Pitkäaikaisten varojen lisäykset	103,1	13,4	1,1	2,3	0,6	1,0	0,0	-0,1	104,9	16,5
Segmentin velat	55,2	51,7	23,2	33,4	3,8	4,5	-3,3	-2,3	79,0	87,4

(Milj. euroa)	2014	2013
TÄSMÄTYSLASKELMAT		
Tuloksen täsmäytys		
Segmenttien liiketulos	6,9	33,6
Segmenttien osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,5	-1,8
Tulos ennen veroja ja lopetettuja toimintoja	5,4	31,8
Varojen täsmäytys konsernin varoihin		
Segmenttien varat	483,0	404,8
Laskennalliset verosaamiset	3,9	2,2
Lainasaamiset ja muut rahoitukseen liittyvät saamiset	0,0	0,1
Versaamiset	1,4	0,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	30,4	73,6
Rahavarat	25,6	10,3
Taseen mukaiset varat	544,3	491,2
Velkojen täsmäytys konsernin velkoihin		
Segmenttien velat	79,0	87,4
Laskennalliset verovelat	10,9	12,6
Rahoitusvelat	125,7	55,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	2,0	1,8
Verovelat	1,1	1,8
Osinkovelat	0,3	0,3
Rahoitukseen liittyvät velat	0,0	0,1
Taseen mukaiset velat	219,0	159,5
MAANTIETEELLISET TIEDOT		
Tuotot ulkopuolisilta asiakkailta		
Suomi	219,1	283,7
Iso-Britannia	130,8	132,5
Muu Eurooppa	130,9	130,6
Muu maailma	13,2	10,8
Yhteensä	493,9	557,6
Pitkäaikaiset varat, jotka eivät sisällä laskennallisia verosaamisia eivätkä rahoitusinstrumentteja		
Suomi	60,4	71,6
Iso-Britannia	265,3	173,3
Muu Eurooppa	22,5	20,2
Muu maailma	0,0	0,0
Yhteensä	348,1	265,0

Tiedot merkittävimmistä asiakkaista:

Konsernissa ei vuosina 2014 ja 2013 ollut IFRS 8:n mukaan määriteltyjä merkittäviä asiakkaita, joilta saadut tuotot olisivat ylittäneet 10 % konsernin liikevaihdosta.

2. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

VUOSI 2014

Benecol-liiketoiminta Isonsa-Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa

Raisio ilmoitti 19.11.2014 ostaneensa Cilag GmbH Internationalin Benecol-liiketoiminnan Isonsa-Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa. Samassa yhteydessä Raisio muutti sopimustaan McNEIL-PPC, Inc'n kanssa koskien Benecolin Pohjois-Amerikan markkinoita. Konsernissa liiketoiminnan ostajana oli Isoon-Britanniaan tarkoitusta varten perustettu Benecol Limited, joka on Raisio UK Limitedin tytäryhtiö. Hankitun liiketoiminnan tuotevalikoimaan kuuluu Benecol-brändillä myytävät margariinit, juomat ja jogurtit.

Benecol Limitedin tulos on raportoitu osana Raision Brändit-segmentin lukuja 19.11.2014 lähtien. Maksettu kauppahinta oli 88,5 miljoonaa euroa. Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 1,5 miljoonaa euroa, jotka on kirjattu vuoden 2014 tuloslaskelmaan hallinnon kuluiksi Brändit-segmentille.

Kauppan yhteydessä Raisiolle palautuivat Cilagin hallussa olleet oikeudet Benecol-tavaramerkkiin sekä kasvistanolieripatentteihin sekä vaihto-omaisuutta. Hankinnan yhteydessä Raisiolle ei siirtynyt velkoja.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 52,6 miljoonaa euroa (41,2 miljoonaa punttaa). Liikearvo perustuu mahdollisuuteen kehittää Benecol-liiketoimintaa Raision omista lähtökohdista. Raision strategisena tavoitteena on Benecol-tuotteiden kilpailuvyyn vahvistaminen nykyisillä markkinoilla, laajentuminen uusille markkinoille sekä uusien Benecol-tuotteiden innovointi. Kirjattu liikearvo on vähennyskelpoinen verotuksessa. Vähennetystä verosta kirjataan laskennallista verovelkaa.

Hankinta-ajankohdan jälkeinen Benecol Limitedin liikevaihto oli 7,3 miljoonaa euroa ja liiketulos ilman kertaeriä 1,5 miljoonaa euroa. Vuositasolla hankitun liiketoiminnan odotetaan parantavan konsernin liiketulosta noin 9 miljoonalla eurolla.

Koska myyjä ei seurannut hankinnan kohdetta omana yksikkönään, ei kyetä kertomaan tietoa siitä, mitä konsernin liikevaihto ja tulos olisivat olleet vuonna 2014, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2014 alusta lähtien.

Hankittujen varojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot:	
Tavaramerkit	31,1
Muut aineettomat hyödykkeet	2,7
Vaihto-omaisuus	2,2
Varat yhteensä	36,0
Laskennallinen verovelka	0,2
Nettovarallisuus	35,8
Hankintahinta	88,5
Liikearvo	52,6

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

(Milj. euroa)	2014	2013
Valmisteveron palautukset	0,5	0,7
Muut liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1,3	0,7
Yhteensä	1,8	1,5
Tilintarkastajien palkkiot:		
Tilintarkastus	0,3	0,3
Todistukset ja lausunnot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,0
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,3

4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

(Milj. euroa)	2014	2013
Poistot hyödykeryhmittäin		
Poistot aineettomista hyödykkeistä		
Aineettomat oikeudet	0,7	0,7
Muut aineettomat hyödykkeet	0,4	0,6
Yhteensä	1,1	1,3
Poistot aineellisesta käyttöomaisuudesta		
Rakennukset	4,0	4,0
Koneet ja kalusto	9,2	9,6
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,1	0,1
Yhteensä	13,3	13,7
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	10,1	0,0
Muut aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Rakennukset	3,1	0,0
Koneet ja kalusto	5,3	0,5
Muu aineellinen käyttöomaisuus	0,0	0,0
Yhteensä	18,5	0,5
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	32,9	15,5
Toimintokohtaiset poistot		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	12,4	12,7
Myynti ja markkinointi	0,4	0,5
Hallinto	1,5	1,5
Tutkimus ja tuotekehitys	0,2	0,3
Yhteensä	14,4	15,0
Arvonalentumiset ja niiden palautukset		
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	8,4	0,0
Myynti ja markkinointi	10,1	
Hallinto	0,0	0,6
Tutkimus ja tuotekehitys	0,0	0,0
Yhteensä	18,5	0,5

5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

(Milj. euroa)	2014	2013
Palkat	58,4	54,9
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	0,5	0,0
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	4,8	4,7
Osakeperusteiset palkkiot	1,1	0,9
Muut henkilösivukulut	3,9	4,2
Yhteensä	68,6	64,7
Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 31 Lähipiiritiedot		
Tiedot luovutetuista omista osakkeista esitetään liitetiedossa 20 Osakeperusteiset maksut		
KONSERNIN PALVELUKSESSA OLI TILKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN (HENKILÖÄ)		
Brändit	1 712	1 709
Raisioagro	148	181
Yhteiset toiminnot	55	56
Yhteensä	1 915	1 946

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

(Milj. euroa)	2014	2013
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,1	0,1
Käyvän arvon muutos käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-0,1	0,1
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	0,5	0,5
Korkotuotot lainasaamisista	0,0	0,0
Muut korkotuotot	0,3	0,4
Rahoitustuotot yhteensä	0,7	1,0
Korkokulut lainoista	-1,5	-1,9
Muut korkokulut	-0,5	-0,6
Valuuttakurssierot, netto	-0,2	-0,1
Muut rahoituskulut	-0,1	-0,2
Rahoituskulut yhteensä	-2,3	-2,8

Liiketuloksen muodostaviin eriin sisältyy valuuttakurssivoittoja ja -tappioita 1,2 milj. euroa vuonna 2014 (0,3 milj. euroa vuonna 2013)

7. TULOVEROT

(Milj. euroa)	2014	2013
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-4,5	-6,6
Edellisten tilikausien verot	0,0	-0,5
Laskennalliset verot	4,7	1,1
Yhteensä	0,2	-6,0
Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla 20,0 % (vuonna 2013 24,5 %) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma		
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-1,1	-7,8
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavan verokannan vaikutus	-0,2	-0,1
Verokannan muutos	0,4	1,1
Verovapaat tuotot	0,1	0,2
Vähennyskelvottomat kulut	-0,5	-0,4
Tilikauden tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista	-0,3	-0,2
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden verosaamisen käyttö	0,2	0,0
Aiemmin kirjaamattomia muita verosaamiaisia	0,0	0,6
Aiemmin kirjattujen verovelkojen poisto	0,2	0,0
Aiemmin kirjattujen verosaamisten oikaisu	-0,1	0,0
Ylimääräiset verovähennykset	1,6	1,0
Verot aikaisemmilta vuosilta	0,0	-0,5
Muut erät	-0,1	0,0
Yhteensä	0,2	-6,0

(Milj. euroa)	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
---------------	--------------	---------------	-----------------

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot:

Vuosi 2014

Myytävissä olevat rahoitusvarat	0,1	0,0	0,1
Rahavirran suojaus	2,7	-0,5	2,2
Muuntoerot	5,6	0,0	5,6
	8,4	-0,6	7,8

Vuosi 2013

Myytävissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,1	0,1
Rahavirran suojaus	0,5	-0,2	0,4
Muuntoerot	-3,6	0,0	-3,6
	-3,0	-0,1	-3,1

8. OSAKEKOHTAINEN TULOS

(Milj. euroa)	2014	2013
Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, jatkuvat toiminnot (milj. euroa)	5,6	26,2
Laimentamaton osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	155 396 939	155 396 939
Osakepalkkioista johtuva laimennus	612 545	277 192
Laimennettu osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	156 009 484	155 674 131
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,04	0,17
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (euroa/osake)	0,04	0,17

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus.

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2014

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	46,9	111,7	17,6	2,3	178,5
Kurssierot	2,3	7,2	0,1	0,0	9,6
Lisäykset	0,3		0,1	3,2	3,5
Liiketoimintojen yhdistäminen	34,0	53,0			87,0
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,0				0,0
Siirrot erien välillä	0,3	0,0	0,2	-0,4	0,0
Hankintameno 31.12.	83,7	171,9	18,0	5,0	278,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	10,0	3,2	15,4	0,0	28,7
Kurssierot	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	0,7	0,0	0,4	0,0	1,1
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	10,1	0,0	0,0	0,0	10,1
Kertyneet poistot 31.12.	21,1	3,2	15,9	0,0	40,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	62,6	168,7	2,1	5,0	238,4

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2014

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,0	131,5	240,6	0,8	0,8	386,7
Kurssierot	0,5	-0,2	2,6	0,0	0,0	3,0
Lisäykset	0,1	2,7	8,3	0,2	3,2	14,4
Liiketoimintojen yhdistäminen						0,0
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,0	-0,1	5,3	0,1	0,0	5,3
Siirrot erien välillä	0,0	0,5	2,8	0,0	-3,2	0,0
Hankintameno 31.12.	13,6	134,6	248,9	0,9	0,7	398,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	87,8	184,1	0,3	0,0	272,2
Kurssierot	0,0	-0,4	1,4	0,0	0,0	1,0
Liiketoimintojen yhdistäminen						0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	4,9	0,1	0,0	5,0
Tilikauden poisto	0,0	4,0	9,2	0,1		13,3
Arvon alentumiset ja niiden palautukset	0,0	3,1	5,0	0,0	0,0	8,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	94,4	194,9	0,3	0,0	289,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	13,6	40,2	54,0	0,6	0,7	109,0

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 56,8 miljoonaa euroa.

Brändit-segmentin Ison-Britannian Honey Monster -brändin arvoon tehtiin 10,1 miljoonan euron arvonalennus, mikä johtuu aamiaismurokategorian myynnin ja kannattavuuden heikkenemisestä. Arvon alennus on kirjattu arvonalennuksena myynnin ja markkinoinnin toimintoon.

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,1 miljoonaa euroa.

Rasioagro-segmentissä tehtiin arvonalennuksia sekä sian- ja siipikarjarehujen valmistuksen että kasviöljyliiketoiminnan lopettamisesta johtuen. Sian- ja siipikarjarehujen valmistuksen lopettamiseen liittyen tehtiin rakennuksiin 2,3 miljoonan euron ja koneisiin 3,9 miljoonan euron arvonalennus. Kasviöljyliiketoiminnan osalta arvonalennukset olivat rakennuksiin 1,2 miljoonaa euroa ja koneisiin 0,7 miljoonaa euroa. Erät on kirjattu arvonalennuksena tuotannon kuluihin.

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2013

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	47,6	114,4	17,6	0,0	179,7
Kurssierot	-0,9	-2,7	0,0	0,0	-3,6
Lisäykset	0,0		1,3	2,5	3,9
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,1		1,3		1,5
Siirrot erien välillä	0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0
Hankintameno 31.12.	46,9	111,7	17,6	2,3	178,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	9,5	3,2	16,1	0,0	28,8
Kurssierot	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,1	0,0	1,2	0,0	1,3
Tilikauden poisto	0,7	0,0	0,6	0,0	1,3
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	10,0	3,2	15,4	0,0	28,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	36,9	108,5	2,2	2,3	149,8

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2013

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,9	135,2	259,1	0,6	1,8	410,7
Kurssierot	-0,2	-0,9	-2,1	0,0	0,0	-3,4
Lisäykset	0,1	0,1	8,1	0,2	4,2	12,6
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	0,8	4,1	27,9	0,0	0,5	33,3
Siirrot erien välillä	0,0	1,2	3,5	0,0	-4,7	0,0
Hankintameno 31.12.	13,0	131,5	240,6	0,8	0,8	386,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,0	86,6	199,9	0,2	0,5	287,3
Kurssierot	0,0	-0,3	-1,2	0,0	0,0	-1,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	2,5	24,8		0,5	27,8
Tilikauden poisto	0,0	4,0	9,6	0,1		13,7
Arvonalentumiset ja niiden palautukset	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,6
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	87,8	184,1	0,3	0,0	272,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	13,0	43,7	56,5	0,5	0,8	114,5

Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy rahoitusleasingillä hankittua omaisuutta 0,1 miljoonaa euroa

Aineettomat oikeudet sisältävät tavaramerkkejä, joiden taloudellisen vaikutusajan katsotaan olevan rajoittamaton. Näiden kirjanpitoarvo oli 33,6 miljoonaa euroa.

10. LIIKEARVON JA TALOUDELLISELTA VAIKUTUS-AJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernissa liikearvoa kohdistetaan liiketoimintasegmenttien mukaisesti määritellyille rahavirtaa tuottaville yksiköille. Marraskuussa 2014 toteutetun Euroopan Benecol-liiketoiminnan oston yhteydessä liikearvoa syntyi 52,6 miljoonaa euroa. Tilikauden 2012 lopulla toteutetussa Candy Plus -yrittyskannassa liikearvoa syntyi 5,5 miljoonaa euroa ja aiemmin vuosina 2010 ja 2011 Iso-Britanniassa toteutettujen yrityskauppojen liikearvot olivat yhteensä 105,7 miljoonaa euroa. Kaikki liikearvot on kohdistettu Brändit-segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin.

Tilinpäätöshetkellä kaikkien liikearvojen kirjanpitoarvo oli yhteensä 168,7 miljoonaa euroa.

Marraskuussa 2014 toteutetun Benecol-liiketoiminnan oston yhteydessä kirjattiin tavaramerkin arvoa 31,1 miljoonaa euroa. Vuosien 2010 ja 2011 yrityskauppojen yhteydessä hankittujen tavaramerkkien kirjanpitoarvo tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 25,5 miljoonaa euroa. Näiden tavaramerkkien taloudelliset vaikutusajat johto on arvioinut rajoittamattomiksi. Tavaramerkit on kohdistettu kokonaisuudessaan Brändit-segmentin Länsi-Euroopan toimintoihin. Tavaramerkkien arvo on testattu. Testauksen tuloksena Honey Monster -brändin arvoa alennettiin 10,1 miljoonalla eurolla marraskuussa 2014. Muiden brändien osalta niistä kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää niiden kirjanpitoarvon.

Arvonalentumistestauksissa kerrytettävissä olevat rahamäärät määritellään käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat neljä seuraavaa vuotta. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat ekstrapoloidaan käyttämällä alla esitettyjä arvioituja kasvutekijöitä, jotka eivät ylitä yksikön toimialan keskimääräisiä pitkän aikavälin kasvuvauhteja.

Liikearvojen käyttöarvon määrittämisessä käytetyt perusolettamukset ovat:

	2014	2013
Liikearvot/Brändit: Länsi-Eurooppa		
<i>UK:n toiminnot</i>		
Ennustettu liiketulosprosentti *)	8 %	14 %
Kasvuprosentti **)	2 %	2 %
Diskonttaus korko	5,7 %	6,1 %
<i>Candy Plus</i>		
Ennustettu liiketulosprosentti *)	16 %	11 %
Kasvuprosentti **)	2 %	2 %
Diskonttaus korko	6,1 %	6,5 %

*) Ennustettu keskimääräinen laskelmissa käytetty liiketulosprosentti

**) Ennustejakson jälkeisissä rahavirroissa

Johto on määrittänyt ennusteiden liiketuloksen perustuen aiempiin toteutuneisiin tuloksiin ja niihin odotuksiin, jotka sillä on markkinoiden kehittymisestä. Diskonttaus korko on määritetty ennen veroja ja se kuvastaa kyseiseen liiketoimintasegmenttiin liittyviä riskejä.

Arvonalentumistestauksen herkkyysoanalyysi:

Liikearvot/Brändit: Länsi-Eurooppa

UK:n toiminnot

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa yli 7,3 prosentin (ennen veroja) tai liiketoiminnan liikevoittotason pudotessa pysyvästi yli 29 prosenttia johdon arvioista.

Candy Plus

Yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää selvästi varojen kirjanpitoarvon. Kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa varojen kirjanpitoarvon diskonttauskoron noustessa yli 22,4 prosentin (ennen veroja) tai liiketoiminnan liikevoittotason pudotessa pysyvästi yli 80 prosenttia johdon arvioista.

11. TYTÄRYRITYKSET JA MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUDET

Konsernin tilinpäätöshetken mukainen rakenne:

	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä		Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä	
	2014	2013	2014	2013
Brändit	39	39	3	2
Raisioagro	2	2		
Muut toiminnot	2	3		1

Brändit-segmentin osittain omistetut tytäryhtiöt liittyvät Benemilk-liiketoimintaan. Määräysvallattomien omistajien osuus Benemilk Oy:ssä ja Benemilk US Ltd:ssä on 43 %. Brändit-segmentin yhtiöistä merkittävä osa, 27 yhtiötä, on Englannissa. Yhtiöistä yhdeksällä on toimintaa, 18 yhtiöstä on toimimattomia. Luettelo konsernin kaikista tytäryrityksistä on esitetty liitetiedossa 31 Lähipiiritiedot

12. OSUUDET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

(Milj. euroa)	2014	2013
OSAKKUUSYRITYKSET		
Konsernilla on yksi osakkuusyhtiö, Vihervakka Oy, joka kuuluu Raisioagro-segmenttiin.		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,8	0,7
Vähennykset	0,0	0,0
Osuus tilikauden tuloksesta	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,8	0,8
Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon ei sisälly liikearvoa.		
Osakkuusyritysten yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio:		
Varat	2,5	2,2
Velat	0,6	0,2
Liikevaihto	1,0	1,0
Voitto/tappio	0,0	0,1

Osakkuusyrityksestä on vuonna 2014 saatu osinkoa 7,7 tuhatta euroa, samoin vuonna 2013.

13. MYYTÄVISSÄ OLEVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2014	2013
Noteeraamattomat osakesijoitukset ja osuudet	2,7	2,6
Yhteensä	2,7	2,6
Tilikauden alussa	2,6	2,3
Lisäykset	0,1	0,3
Vähennykset	0,0	0,0
Tilikauden lopussa	2,7	2,6

Noteeraamattomien osakesijoitusten ja osuuksien käypään arvoon arvostamisessa on sovellettu esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppvoja. Mikäli käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintamenuon. Käyvän arvon rahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 19 Oma pääoma.

14. PITKÄAIKAISET SAAMISET

(Milj. euroa)	2014	2013
Lainasaamiset ulkopuolisilta	0,0	0,1
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,0	0,1

Pitkäaikaisten saamisten käyvät arvot esitetään liitteessä 28.

15. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2014	2013
Aineet ja tarvikkeet	34,4	39,2
Keskeneräiset tuotteet	5,0	3,5
Valmiit tuotteet/tavarat	24,8	28,2
Ennakkomaksut	0,1	0,0
Vaihto-omaisuus yhteensä	64,2	70,9

Vaihto-omaisuuden kirja-arvoon ei sisälly olennaisia kirja-uksia, joilla vaihto-omaisuuden arvoa olisi alennettu vastaamaan sen nettorealisoituarvoa.

16. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

(Milj. euroa)	2014	2013
Myyntisaamiset	62,9	59,9
Siirtosaamiset	4,1	4,8
Muut saamiset	2,4	1,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	69,4	66,5

Tilinpäätöshetkellä konsernin myyntisaamisista noin 36,5 prosenttia oli euromääräisiä, noin 45,1 prosenttia puntamääräisiä ja loput muita valuuttoja.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli yli 60 päivää sitten erääntyneitä myyntisaamia, joiden arvo ei ole alentunut, 0,5 milj. euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2013). Erääntyneiden saamisten ikäjakauma on seuraava:

(Milj. euroa)	2014	2013
Erääntymättömät	52,5	53,8
Erääntyneet 1–60 päivää	10,0	5,9
Erääntyneet 61–180 päivää	0,4	0,2
Erääntyneet yli 180 päivää	0,1	0,0
	62,9	59,9
Myyntisaamisten arvonalennukset:		
Arvo 1.1.	0,8	1,9
Lisäykset	0,4	0,2
Vähennykset	-0,4	-1,4
Arvo 31.12.	0,7	0,8

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 0,1 milj. euroa (0,1 milj. euroa tilikaudella 2013).

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät ovat liiketoimintaan kuuluvien tuottojen ja kulujen sekä rahoituserien ja verojen jaksotuksia. IAS 39 mukaan rahoitusvaroihin luetta- vian saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 28.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta siinä tapauksessa, että toiset sopimus- osapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Saamisiin ei liity merkittäviä luotto- riskikeskittyä.

17. KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVARAT

(Milj. euroa)	2014	2013
Rahoitusarvopaperit	27,9	73,6
Johdannaissopimukset	2,5	0,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat yhteensä	30,4	73,6

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät 12 kuukauden sisällä eräänntyvät pankkien ja yritysten liikkeeseen laskemat sijoitus- ja yritystodistukset sekä kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat euromääräisiä.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset osapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin kuuluviin eriin tehdyt sijoitukset on hajautettu huolellisesti, eikä niihin liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Käyvän arvon määrittämisperiaatteet on esitetty liitetiedossa 28. Liitetietojen kohdassa 6 on esitetty näistä eristä kirjatut voitot ja tappiot.

18. RAHAVARAT

(Milj. euroa)	2014	2013
Pankkitalletukset	0,0	2,0
Käteinen raha ja pankkitilit	25,6	8,3
Rahavarat yhteensä	25,6	10,3

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat muodostuvat seuraavasti:

Rahavarat	25,6	10,3
Rahoitusarvopaperit	27,9	73,6
Yhteensä	53,6	83,9

Rahavirtalaskelmassa rahavaroihin luokitelluilla rahoitusarvopapereilla on vuoden aikana keskimäärin noin kolmen kuukauden maturiteetti.

19. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	1000 kpl	Osakepääoma	Omat osakkeet
Emoyrityksen osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:			
31.12.2012			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	34 047	5,7	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-213		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 102	22,1	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 542		-20,0
Yhteensä	155 394	27,8	-20,5
Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi			
	314		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet			
	-8		0,0
31.12.2013			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	33 733	5,7	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-213		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 416	22,1	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-9 534		-20,0
Yhteensä	155 402	27,8	-20,4
Kantaosakkeita vaihdettu vaihto-osakkeiksi			
	361		
Omien osakkeiden luovutus, vaihto-osakkeet			
	-1 759		0,0
31.12.2014			
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	33 371	5,6	
Kantaosakkeet, omia osakkeita	-213		-0,4
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 778	22,2	
Vaihto-osakkeet, omia osakkeita	-7 776		-20,0
Yhteensä	157 160	27,8	-20,4

Muuntoerot:

Muuntoerot-rahasto sisältää itsenäisten ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös itsenäisiin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen netto-sijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Muut rahastot:

Muut rahastot sisältää käyvän arvon rahaston myytävissä oleville rahoitusvaroilta ja suojausrahaston, mikä sisältää rahavirran suojauslaskennan käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Omat osakkeet:

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Omia osakkeita on hankittu pörsistä vuosina 2005-2012 yhteensä 10 576 297 kappaletta, 10 363 601 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta.

Tilikausien 2008–2013 aikana vaihto-osakkeita luovutettiin johdolle ja avainhenkilöille palkkiona sekä osakekannustinjärjestelmiin 2008 ja 2009 liittyen yhteensä 1 117 556 kappaletta ja hallituksen jäsenille osana heidän palkkiotaan yhteensä 74 325 kappaletta. Vuonna 2014 hallituksen

jäsenille luovutettiin osana heidän palkkiotaan yhteensä 7 216 kappaletta vaihto-osakkeita.

Vuonna 2010 suunnatulla maksullisella osakeannilla luovutettiin 4 120 000 yhtiön hallussa ollutta vaihto-osaketta Reso Management Oy:lle. Helmikuussa 2014 Raisio Oyj hankki osakevaihdolla johdon omistamat Reso Management Oy:n osakkeet luovuttamalla 1 751 330 yhtiön hallussa olevaa vaihto-osaketta. Elokuussa 2014 Raisio Oyj fuusioi Reso Management Oy:n, jolloin Reso Management Oy:n omistamista 4 482 740 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeesta tuli Raisio Oyj:n omia osakkeita. Reso Management Oy:n omistamat Raisio Oyj:n osakkeet, yhteensä 4 482 740 kappaletta, on aiemmin käsitelty konsernitilinpäätöksessä omina osakkeina.

Tilikauden 2014 lopussa konsernitilinpäätöksessä oli omia osakkeita yhteensä 7 988 610 kappaletta, joista 7 775 914 kappaletta vaihto-osakkeita ja 212 696 kappaletta kantaosakkeita. Omien osakkeiden jäljellä oleva hankintameno on yhteensä 20,4 milj. euroa ja se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Osingot:

Vuonna 2014 osinkoa jaettiin 0,13 euroa osakkeelta eli yhteensä 21,0 miljoonaa euroa (vuonna 2013 0,12 euroa osakkeelta eli yhteensä 19,2 miljoonaa euroa). Tilinpäätöspäivän jälkeen emoyrityksen hallitus on ehdottanut jaettava osinkoa 0,14 euroa osakkeelta eli yhteensä 23,1 miljoonaa euroa.

(Milj. euroa)	2014	2013
Kumulatiiviset muuntoerot:		
Muuntoerot 1.1.	-3,4	0,2
Muuntoeron muutos	5,6	-3,6
Muuntoerot 31.12.	2,2	-3,4
Muut rahastot:		
Käyvän arvon rahasto	1,4	1,4
Suojausrahasto	1,5	-0,7
Muut rahastot yhteensä	2,9	0,7

20. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Vuonna 2010 Raision hallitus päätti konsernin johtoryhmän jäsenten kannustinjärjestelmästä. Järjestelmän kautta johto sijoitti varojaan Raision vaihto-osakkeisiin. Tarkoitusta varten johto hankki Reso Management Oy -nimisen yhtiön, jonka osakekannan he järjestelyn alussa omistivat kokonaan. He rahoittivat sijoituksensa osittain itse ja osittain Raision lainoituksen avulla. Reso Management Oy:n hallussa oli yhteensä 4 482 740 Raision vaihto-osaketta. Osakkeen käypä arvo oli määritetty suunnatun maksullisen osakeannin ja arvostuspäivän markkinahintojen perusteella ja oli ollut 2,59 euroa osakkeelta. Odotettavissa olevia osinkoja tai muita oman pääoman ehtoisten instrumenttien myöntämiseen liittyviä piirteitä ei huomioitu käyvän arvon määrittelyssä.

Raisio Oyj ja johto sopivat ja toteuttivat 25.2.2014 osakevaihdon, jolla Raisio Oyj hankki johdon omistamat Reso Management Oy:n osakkeet. Osakevaihdossa luovutettiin johdolle vastikkeena Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita yhteensä 1 751 330 osaketta. Osakkeiden määrä määriteltiin Reso Management Oy:n nettovarallisuuden perusteella ja laskettiin sekä vastikkeena luovutettavien osakkeiden että Reso Management Oy:n omistamien Raisio Oyj:n osakkeiden osalta käyttäen yhtiön vaihto-osakkeen vaihdolla painotettua keskimuutosta ajalla 27.1–21.2.2014 (4,589 euroa osakkeelta).

Joulukuussa 2011 hallitus päätti synteettisestä osakepohjaisesta kannustin- ja sitouttamisjärjestelmästä englantilaisen Raisio UK -al konsernin johdolle ja keskeisille avainhenkilöille. Järjestelmän ansaintajakso oli 1.1.2012–31.12.2014 ja sen perusteella maksetaan huhtikuun 2015 loppuun mennessä rahapalkkio, jonka määrä maksimissaan vastaa 400 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa. Palkkion määrä oli sidottu Raision Brändit-segmentin liiketulokseen ja sen suorittamisen edellytyksenä oli kunkin siihen nimetyn henkilön osalta se, että hän on Raisio-konsernin palveluksessa edelleen 28.2.2015.

Elokuussa 2014 kannustinjärjestelmää on modifioitu siten, että neljän avainhenkilön kanssa on sovittu heidän palkkionsa sitomisesta makeisliiketoiminnan vuoden 2014 liiketulokseen sekä sovittu järjestelmän pidentämisestä niin, että mahdollinen palkkio suoritetaan heille vasta maaliskuussa 2016 edellyttäen että he ovat Raisio konsernin palveluksessa. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2014 palkkion määrä vastasi 55 000 Raisio Oyj:n vaihto-osakkeen arvoa.

Helmikuussa 2013 hallitus päätti uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakso alkoi 1.1.2013 ja päättyi 31.12.2015. Hallitus päättää vuosittain uuden mahdollisen ansaintajakson alkamisesta, pituudesta sekä kriteereistä ja niille asetettavista tavoitteista. Tähän pohjautuen hallitus päätti joulukuussa 2013 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän toisesta jaksosta periodille 2014–2016 ja joulukuussa 2014 kolmannesta jaksosta periodille 2015–2017.

Kaikissa kolmessa järjestelmässä mahdollinen palkkio kultakin ansaintajaksolta perustuu yhtiön osakkeen kokonaistuottoon (TSR). Palkkion maksaminen edellyttää kumulatiivisen konsernin tulostavoitteen (EBT) saavuttamista vastaavalla ajanjaksolla. Mahdolliset palkkiot maksetaan kunkin ansaintajakson päättymistä seuraavan vuoden huhtikuussa ja ne maksetaan osittain yhtiön vaihto-osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella on tarkoitus kattaa palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluontoisia maksuja. Mikäli henkilön työ- tai toimeksianto päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Vuosien 2009-2014 yhtiökokousten päätöksen perusteella hallituksen jäsenille on maksettu heidän palkkiostaan noin 20 % luovuttamalla heille yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Vuosien 2009-2012 aikana osakkeita on luovutettu yhteensä 66 812 kappaletta, vuonna 2013 yhteensä 7 513 kappaletta ja vuonna 2014 yhteensä 7 216 kappaletta.

Osakeperusteiset maksut:

(Milj. euroa)	Osakekannustinjärjestelmä		
	2013–2015	2014–2016	2015–2017
Alkuperäinen osakemäärä, kpl	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Alkuperäinen myöntämispäivä	22.03.2013	13.01.2014	19.01.2015
Toteutuspäivä	30.04.2016	30.04.2017	30.04.2018
Oikeuden syntymisjakso, vuosia	3,1	3,3	3,3
Jäljellä oleva syntymisjakso, vuosia	1,3	2,3	3,3
Henkilömäärä kauden lopussa	27	33	0
Maksutapa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa	osakkeita ja rahaa
Muutokset vuonna 2014			
1.1.2014			
Osakemäärä raportointikauden alussa	940 000	0	
Varalla raportointikauden alussa	60 000	1 000 000	0
Muutokset raportointikaudella			
Myönnetty	0	1 025 000	0
Peruuntuneet	155 000	110 000	0
31.12.2014			
Osakemäärä raportointikauden lopussa	785 000	915 000	0
Varalla raportointikauden lopussa	215 000	85 000	1 000 000

Käyvän arvon määrittely

Osakkeina maksettavan osuuden käypä arvo on määriteltä myöntämispäivänä ja jaksotettu toteutuspäivään asti. Rahaosuuden käypä arvo määritetään jokaisena raportointipäivänä kunnes mahdollinen palkkio on maksettu. Siten velan määrä muuttuu Raision osakehinnan muuttuessa.

Kaudella myönnettyjen osakepalkkiojärjestelmien laskennassa käytetyt parametrit:

	2014	2013
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, euroa	4,71	3,19
Osakkeen kurssi tilinpäätöshetkellä, euroa	4,20	4,37
Osakkeen kurssinousuoletus, p.a.	8,0 %	8,0 %
Oletetut osingot ennen palkkion maksua, euroa	0,58	0,48
Diskonttokorko	6,4 %	6,6 %
Eräntyminen, vuosia	3,2	3,1
Osakkeina ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia maksuja sisältyy työsuhde-etuuksista johtuviin kustannuksiin:		
(Milj. euroa)	2014	2013
Osakkeina suoritettut / suoritettavat	0,5	0,2
Rahana suoritettut / suoritettavat	0,6	0,7
	1,1	0,9
Rahana suoritettavien osakeperusteisten järjestelyjen velat	1,5	0,9

21. LASKENNALLISET VEROT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2014 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2014	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt liike-toiminnot	31.12.2014
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	-0,1				0,1
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Varaukset	0,5	0,6		0,0		1,1
Vahvistetut verotukselliset tappiot	0,0	0,2				0,2
Johdannaissopimukset	0,2		-0,1			0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	0,3	1,1		0,0		1,3
Muut erät	1,1	0,0		0,0		1,2
Yhteensä	2,2	1,8	-0,1	0,0	0,0	3,9
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	2,4	-0,5		0,0		1,9
Myytavissä olevat sijoitukset	0,3		0,0			0,4
Johdannaissopimukset			0,4			0,4
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,0	0,0		0,0		0,1
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	7,1	-2,6		0,4	0,2	5,1
Muut erät	2,8	0,2		0,1		3,1
Yhteensä	12,6	-2,9	0,4	0,6	0,2	10,9

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2013 aikana:

(Milj. euroa)	1.1.2013	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	Ostetut/ myydyt tytäryhtiöt	31.12.2013
Laskennalliset verosaamiset:						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	0,0				0,1
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0				0,0
Varaukset	0,7	-0,2		0,0		0,5
Vahvistetut verotukselliset tappiot	0,0	0,0				0,0
Johdannaissopimukset	0,3		-0,2			0,2
Eläkeveloitteet	0,0	0,0				0,0
Verotuksessa vähentämättä jätetyt poistot	0,6	-0,3		0,0		0,3
Muut erät	0,6	0,6		-0,1		1,1
Yhteensä	2,4	0,0	-0,2	-0,1	0,0	2,2
Laskennalliset verovelat:						
Kertyneet poistoerot	2,4	0,1		-0,1		2,4
Myytavissä olevat sijoitukset	0,4		-0,1			0,3
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat	0,0	0,0				0,0
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisessä	8,2	-1,0		-0,2		7,1
Muut erät	3,1	-0,2		0,0		2,8
Yhteensä	14,1	-1,1	-0,1	-0,3	0,0	12,6

Myöhemmin käytettäviä verotuksellisia tappioita vastaavaa laskennallista verosaamista on kirjattu sen verran kuin sitä todennäköisesti pystytään hyödyntämään tulevaisuudessa kertyvien voittojen perusteella. Konsernilla oli kertyneitä tappioita yhteensä 50,8 milj. euroa (31.12.2013 47,9 milj. euroa). Suurin osa tappioista vanhenee viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, kun on olemassa laillisesti toimeenpantava oikeus kuitata ja milloin laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan. Konsernitaseessa netottamalla määritellyt summat:

(Milj. euroa)	2014	2013
Laskennalliset verosaamiset	3,9	2,2
Laskennalliset verovelat	10,9	12,6
Laskennallinen nettoverovelka	7,1	10,5

Ulkomaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, sillä varat on sijoitettu kyseisiin maihin pysyvästi.

22. ELÄKEVELVOITTEET

Taseessa esitetyn velan muutokset:

(Milj. euroa)	2014	2013
Tilikauden alussa	0,0	0,2
Eläkekulut tuloslaskelmassa	0,0	-0,2
Tilikauden lopussa	0,0	0,0

23. VARAUKSET

(Milj. euroa)	2014	2013
Varaukset 1.1.	1,4	0,2
Kurssierot	0,1	0,0
Varausten lisäykset	2,1	1,2
Käytetyt varaukset	-1,2	0,0
Varaukset 31.12.	2,4	1,4
Pitkäaikaiset varaukset	0,0	0,2
Lyhytaikaiset varaukset	2,3	1,2
Yhteensä	2,4	1,4

Varausten lisäys liittyy suurimmalta osaltaan Raisioagro-segmentin toiminnan uudelleenjärjestelyyn.

24. RAHOITUSVELAT

(Milj. euroa)	2014	2013
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat:		
Pankkilainat	94,2	34,2
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0
Yhteensä	94,2	34,2
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoan kirjattavat rahoitusvelat:		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	21,5	20,7
Rahoitusleasingvelat	0,0	0,0
Muut korolliset velat	10,0	0,4
Yhteensä	31,5	21,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat (ml kauppahinta- ja rahoitusleasingvelat) erääntyvät seuraavasti:		
Vuonna 2015	21,5	20,5
Vuonna 2016	25,6	20,5
Vuonna 2017	23,0	13,7
Vuonna 2018	22,9	
Vuonna 2019	22,9	

Pankkilainoista noin 85 prosenttia on euromääräistä ja 15 prosenttia puntamääräistä velkaa. Muut rahoitusvelat ovat pääosin euromääräisiä. Pankkilainat ovat sekä vaihtuvakorkoisia että kiinteäkorkoisia. 16,9 miljoonan punnan (21,7 miljoonan euron) suuruisen pankkilainan korko on sidottu libor-viitekorkoon. 14 ja 80 miljoonan euron suuruisen pankkilainojen korot ovat kiinteät.

Korollisten velkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 27.

25. JOHDANNAISSOPIMUKSET

(Milj. euroa)	2014	2013
Yhteensä	2,0	1,8

Johdannaisopimukset ovat suojaus- ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä korko- ja valuuttajohdannaisia. Johdannaiset ovat kaikki rahavirran suojauksia, jotka arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon.

26. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

(Milj. euroa)	2014	2013
Pitkäaikaiset		
Muut velat	0,1	0,1
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	44,5	53,7
Velat osakkuusyrittäille	0,0	0,0
Siirtovelat	22,9	20,4
Ennakkomaksut	3,5	5,4
Muut velat	5,9	6,7
Yhteensä	76,9	86,3

Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen ja rahoituserien sekä verojen jaksotuksia. Näistä merkittävimmät ovat palkkojen, palkkioiden ja henkilösivukulujen jaksotukset, joita vuonna 2014 oli 7,6 milj. euroa (vuonna 2013 7,6 milj. euroa).

27. RAHOITUSRISKIENHALLINTA

JOHDANTO

Rahoitusriskienhallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten osaltaan turvata ja varmistaa konsernin tuloksen kertyminen. Rahoituksen hoito ja rahoitusriskienhallinta on keskitetty talousjohtajan alaisuudessa toimivalle rahoitusosastolle riittävän asiantuntemuksen sekä kattavan ja kustannustehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Tulosityksiköt informoivat keskeisistä riskeistään rahoitusosastoa, joka kokoaa yhteen koko konsernin riskit ja raportoi riskipositiot talous- ja liiketoimintajohdolle kuukausittain ja neljännesvuosittain. Rahoitusosaston toimintaa riskienhallinnassa sääntelee hallituksen hyväksymä rahoitusriskienhallintapolitiikka. Kaikki merkittävät lainanotto päätökset tekee hallitus rahoitusosaston esityksestä.

ERI RAHOITUSRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Luottoriskit

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa sopimusosapuoli ei kykene täyttämään tai ei halua täyttää omaa velvoitettaan. Raisio altistuu vastapuoliriskille rahoitusosaston sijoittaessa varoja rahoitusmarkkinoille sekä operoidessa johdannaisinstrumenteilla. Rahoitusosasto vastaa tekemiinsä sijoituksiin, lainasaamiin ja johdannais sopimuksiin liittyvästä vastapuoliriskistä. Tämän riskin hallinnassa käytetyistä keinoista keskeisimmät ovat huolellinen, hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien valinta, vastapuolikohtaiset limiitit sekä hajauttaminen.

Sijoitustoiminta

Rahoitusvarojen sijoittamista on säännelty politiikassa tehtävän sijoituksen määrän, maturiteetin ja vastapuolten osalta. Maturiteetiltaan lyhyt- ja pitkäaikaisten suorien korkosijoitusten lisäksi varoja voidaan sijoittaa korkorahastoihin,

vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin sekä osakkeisiin ja osakerahastoihin. Talousjohtajalla on oikeus politiikassa asetetuin perustein päättää konsernin sijoitusten vasta puoliksi hyväksyttävistä tahoista. Vastapuolina voivat läh- tökohtaisesti olla Euroopan rahaliiton jäsenvaltiot, suuret suomalaiset kunnat ja niiden yhteenliittymät, Suomessa yritys pankkitoimintaa harjoittavat rahalaitokset sekä Euroopan rahaliiton jäsenvaltioissa rekisteröidyt yritykset, joilla on hyvä luottoluokitus. Tilipäätöshetkellä konsernin rahoitusvaroista 27,9 miljoonaa euroa (vertailuvuonna 73,6 milj. euroa) oli sijoitettu suomalaisiin yritys- ja sijoitustodistuksiin.

Myynnin luottoriski

Tulosityksiköt tekevät konsernin antamien ohjeiden puitteissa itsenäisesti vastapuoliriskiin liittyviä päätöksiä, kuten päättävät asiakkaaksi hyväksymisen kriteereistä, sovellettavista myyntiehtoista ja vaadittavista vakuuksista, samoin kuin ne vastaavat myyntisaamisten luottoriskistä. Myyntisaamisia voidaan turvata myös luottovakuutuksilla.

Likviditeettiriskit

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että konsernin rahoitusvarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät kat- taisi liiketoiminnan tulevia tarpeita. Poliitiikan mukaisesti rahoitusosasto pyrkii ylläpitämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa ja tasolla, jolla turvataan johdon strate- ginen toimintavapaus. Konsernin likvidit varat muodostuvat sijoitetuista rahoitusvaroista ja rahoittajien kanssa sovitusta, nostamattomista luotoista ja tililimiiteistä. Vaihtoehtoisten sijoitusten rahastoihin tai osakerahastoihin tehtyjä sijoituksia ei lueta likvideihin rahoitusvaroihin. Maksuvalmius- reserviin kuuluu mm. sovittu 90 miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelma. Varainhankinnan riskiä hajautetaan hankkimalla rahoitusta eri lähteistä.

Markkinariskit

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin nettorahoituskuluihin ja -tuottoihin sekä eri korkosijoitusten ja korkojohdannaisten markkina-arvoihin seuraavan 12 kuukauden aikana. Korkoriskiä hallitaan ohjaamalla luottosalkun ja korkosijoitusten rakennetta ja duraatiota poliitiikan sallimissa rajoissa tavoitteena mahdollisimman alhaiset rahoituskulut ja korkeat rahoitustuotot. Korkoprofiilin muokkauksessa välineinä voidaan käyttää koronvaihtosopimuksia sekä korkotermiineitä ja -optioita. Konsernin vuonna 2011 nostaman 45 miljoonan punnan suuruisen pankkilainan aiheuttamalta korkoriskiltä suojautumiseen solmittiin lainaehtoja vastaava, puntamääräinen koronvaihtosopimus, johon sovelletaan suojauslaskentaa. Suojauskohteena on koroista aiheutuneet kassavirrat. Samana vuonna nostetun 35 miljoonan euron sekä vuonna 2014 nostetun 80 miljoonan euron suuruisten pankkilainojen korot ovat kiinteät. Konsernin korkoriskiä seurataan laskemalla markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutus korollisten sijoitusten ja velkojen korkotuottoihin ja -kuluihin seuraavien 12 kuukauden aikana. Kannettavan korkoriskin enimmäismäärä on säännelty rahoitusriskienhallintapolitiikassa.

Korkoriski (Milj. euroa)	31.12.2014	31.12.2013
Markkinakorkojen 1 %-yksikön nousun vaikutus:		
korkotuottoihin	0,3	1,0
korkokuluihin	-0,3	-0,3
markkina-arvojen muutos	0,1	0,3
Nettovaikutus korkotuottoihin ja -kuluihin	0,2	1,0

Raision korkoaseman herkkyys koronmuutoksille saadaan laskemalla paljonko koko korkokäyrän yhtä suuri, yhden prosenttiyksikön suuruinen muutos muuttaa nettokorkokuluja ja -tuottoja. Tarkastelussa huomioidaan Raision korolliset sijoitukset sekä velat. Korkosijoitusten pääpaino on tilikautena ollut juoksuajaltaan lyhytaikaisissa sijoituksissa. Rahoitusvelkojen korot on sidottu 3–6 kuukauden vaihtuvaan euribor-viitekorkoon tai 6 kuukauden vaihtuvaan Englannin punnan libor-korkoon. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2014 Raision korkoherkkyys 1 prosenttiyksikön suuruiselle koronnousulle oli noin 0,2 miljoonaa euroa (1,0 milj. euroa) ja koronlaskulle noin 0,1 miljoonaa euroa (0,3 milj. euroa). Jos korkotaso tilinpäätöshetkellä 31.12.2014 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä korkeampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,1 miljoonaa euroa (0,8 milj. euroa). Jos taas korkotaso tilinpäätöshetkellä 31.12.2014 olisi ollut 1 prosenttiyksikköä matalampi, vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,0 miljoonaa euroa (0,2 milj. euroa).

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa sitä tulokseen, taseeseen ja kassavirtaan liittyvää epävarmuutta, joka aiheutuu valuuttakurssien muutoksista. Raisio suojautuu valuuttamääräisten saamisten ja velkojen, taseen ulkopuolisten osto- ja myyntisopimusten sekä osittain myös budjetoitujen kassavirtojen aiheuttamaa kurssiriskiä vastaan. Rahoitusriski muodostuu pääosin konsernin ulkomaan rahan määräisistä rahoituseristä. Valuuttariskin hallintaan käytetään valuuttatermiinejä, jotka ovat harvoin yhtäjaksoisesti avoinna yli 12 kuukautta.

Konsernin valuuttariskipolitiikassa on määritelty enimmäismäärä kannettavalle, avoimelle nettopositiolle, joka koostuu konserniyhtiöiden valuuttariskiä synnyttävistä kauppallisista ja rahoituksellisista eristä sekä niitä suojaavista johdannaisista. Valuuttariskiä syntyy Englannin punta-, Venäjän rupla-, Ruotsin kruunu-, Puolan zloty-, Tšekin koruna- ja Yhdysvaltain dollarimääräisistä eristä.

Konsernin valuuttariski 31.12.2014 oli 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa), jos muut valuutat heikkenivät 5 prosenttia euroon verrattuna ja sen vaikutus Raision tulokseen verojen jälkeen olisi 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa). Tilinpäätöshetkellä oli avoimena nimellisarvoltaan 129,7 milj. euroa 1–12 kuukauden CHF-, CZK-, GBP-, RUB-, SEK- ja USD-valuuttatermiinejä.

Valuuttariskit 31.12.2014 (Milj. euroa)						Valuuttariskit 31.12.2013					
Valuuttariski, nettoasema						Valuuttariski, nettoasema					
GBP	RUB	SEK	USD	PLN	CZK	GBP	RUB	SEK	USD	PLN	CZK
-0,6	0,0	-0,5	0,1	-2,2	0,0	-0,9	0,0	0,1	-0,1	-2,9	-0,5
5 %:n heikentyminen valuutassa euroa vastaan:											
GBP	RUB	SEK	USD	PLN	CZK	GBP	RUB	SEK	USD	PLN	CZK
0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0

JOHDANNAISET

Johdannaisten nimellisarvot (Milj. euroa)	31.12.2014	31.12.2013
Korkojohdannaiset, rahavirran suojaus	21,7	33,7
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskentaa	113,6	64,1
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskentaa	16,1	9,6

Rahavirran suojaukseen käytetty korkojohdannainen erääntyy tasaerin kahden vuoden kuluessa. Muut korko- ja valuuttajohdannaiset erääntyvät alle vuoden kuluessa.

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on vahvan pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteella. Konsernin oma pääoma oli vuoden 2014 lopussa 325,3 milj. euroa (331,7 milj. euroa) ja omavaraisuusaste oli 60,2 % (68,3 %). Oma-avaraisuusastetta laskettaessa oma pääoma jaetaan taseen loppusummalla, josta on vähennetty saadut ennakot.

	31.12.2014	31.12.2013
Oma pääoma, milj. euroa	325,3	331,7
Taseen loppusumma, milj. euroa	544,3	491,2
Omavaraisuusaste	60,2 %	68,3 %

28. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

(Milj. euroa)	Liitetieto	Kirjanpitoarvo 2014	Käypä arvo 2014	Kirjanpitoarvo 2013	Käypä arvo 2013
Rahoitusvarat					
Myytävissä olevat rahoitusvarat *)	13	2,7	2,7	2,6	2,6
Lainasaamiset	14	0,0	0,0	0,1	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	63,5	63,5	60,5	60,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset *)	17	27,9	27,9	73,6	73,6
Rahavarat	18	25,6	25,6	10,3	10,3
Johdannaiset *)	17	2,5	2,5	0,0	0,0
Rahoitusvelat					
Pankkilainat	24	115,8	119,0	54,9	56,1
Muut lainat	24	10,0	10,0	0,4	0,4
Rahoitusleasingvelat	24	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat	26	70,3	70,3	76,0	76,0
Johdannaiset *)	25	2,0	2,0	1,8	1,8

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Osake- ja rahoitusarvopaperisijoitukset

Myytävissä olevat julkisesti noteerattavat osakkeet arvostetaan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n noteeraamin tilinpäätöspäivän ostokursseihin. Osa noteeraamattomista osakesijoituksista on kirjattu käypään arvoon soveltamalla esimerkiksi viimeaikaisia riippumattomien tahojen välisiä kauppvoja. Mikäli arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista, eikä käypä arvo ole ollut luotettavasti saatavilla, myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu hankintamenoonsa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut rahoitusvarat ovat jälkimarkkinakelpoisia ja niiden arvostuksessa on käytetty tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai sopimuksen pituutta vastaavia markkinakorkoja.

Johdannaiset

Korko-, ja valuuttajohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä tilinpäätöspäivän julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

TÄSMÄYTYSLASKEMA TASON 3 MUKAAN KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUISTA RAHOITUSVAROISTA JA RAHOITUSVELOISTA

(Milj. euroa)	31.12.2014	31.12.2013
Muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat		
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Tilikauden alussa	2,6	2,3
Voitot ja tappiot		
Tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja kuluissa		0,0
Muun laajan tuloksen erissä	0,1	0,0
Ostot		0,3
Tilikauden lopussa	2,7	2,6

Lainasaamiset, lainat ja rahoitusleasingvelat

Lainasaamisten ja rahoituslainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, joka vastaa kyseisissä sopimuksissa määritettyjä korkoja vastaavia markkinakorkoja. Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirrat korolla, joka vastaa samanlaisten leasingsopimusten korkoa.

Ostovelat ja muut velat tai

myyntisaamiset ja muut saamiset

Ostovelkojen ja muiden velkojen tai myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen tai saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon

arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 2 paitsi myytävissä olevat rahoitusvarat. Tasolle 2 kuuluvien erien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla käyttäen palveluntuottajan antamia arvostuksia. Myytävissä olevat rahoitusvarat kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

29. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

(Milj. euroa)	2014	2013
Konserni vuokralle ottajana: Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:		
Yhden vuoden kuluessa	0,6	0,5
Yhtä vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	2,4	1,7
Viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua	5,3	4,9
Yhteensä	8,3	7,1

Konserni on vuokrannut autoja, tuotantotiloja ja maa-alueita.

Vuoden 2014 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 4,0 milj. euroa (vuonna 2013 4,3 milj. euroa).

31. LÄHIPIIRITIEDOT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyhtykset. Tämän lisäksi lähipiiriin luetaan hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja ja muut konsernin johtoryhmän jäsenet.

	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
TYTÄRYHTYKSET		
Brändit		
Anytime Food and Drink Limited, Englanti	100,00	
Benecol Limited, Englanti	100,00	
Benemilk Oy, Turku	57,00	
Benemilk US Ltd., Yhdysvallat	57,00	
Big Bear Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Big Bear Group Limited, Englanti	100,00	
Bright Foods Limited, Englanti	100,00	
Cabin Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Candy Plus, a.s., Tsekki	100,00	
Candy Plus Polska Sp. z o.o., Puola	100,00	
The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o., Tsekki	100,00	
Carlshamn Mejeri Produktion AB, Ruotsi	100,00	
Chartnatural Limited, Englanti	100,00	
Dormen Foods Limited, Englanti	100,00	
OOO Ecomilk, Venäjä	100,00	
FDS Informal Foods Limited t/a Snacks Unlimited, Englanti	100,00	
F. Fravigar Limited, Englanti	100,00	
Food and Drink Solutions Limited, Englanti	100,00	
Fox's Confectionery Limited, Englanti	100,00	
Glisten Limited, Englanti	100,00	
The Glisten Confectionery Company Limited, Englanti	100,00	
Glisten Finance Limited, Englanti	100,00	
Glisten Snacks Limited, Englanti	100,00	
Halo Foods Limited, Englanti	100,00	
Health Bars Limited, Englanti	100,00	

30. VASTUUSITOUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2014	2013
Muut vastuut		
Muut taloudelliset vastuut	3,4	3,5
Sitoutuminen investointimaksuihin		
Tilinpäätöshetkellä voimassa olleet sitoumukset investointimaksuihin	1,3	0,7

	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Holgates Nutritional Foods Limited, Englanti	100,00	
Honey Monster Foods Limited, Englanti	100,00	
Jester Food Products Limited, Englanti	100,00	
The Lindum Snack Company Limited, Englanti	100,00	
Lyme Regis Fine Foods Limited, Englanti	100,00	
Nimbus Foods Limited, Englanti	100,00	
Nordic Feed Innovations Oy, Turku	76,00	76,00
The Original Welsh Pantry Company Limited, Englanti	100,00	
Raisio Eesti AS, Viro	100,00	
OOO Raisio Nutrition, Venäjä	100,00	
Raisio Sp. z o.o., Puola	100,00	
Raisio Staest US Inc., Yhdysvallat	100,00	
Raisio Sverige AB, Ruotsi	100,00	
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
TOV Raisio Ukraina, Ukraina	100,00	
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Shepherd Boy Limited, Englanti	100,00	
Raisioagro		
Proteinoil Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Muu toiminta		
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
OSAKKUUSYHTYKSET		
Raisioagro		
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50

(Milj. euroa)	2014	2013
Liiketoimet lähimpiin kanssa:		
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,0	0,0
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,1	0,1
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,3	0,3
Ostot johtoon kuuluilta avainhenkilöiltä	0,5	0,8
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,0	0,0
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille tapahtuvat käypään markkinahintaan.		
Johdon työsuhde-etuudet:		
Palkat ja palkkiot	2,4	2,2
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat korvaukset	0,2	0,0
Osakeperusteiset etuudet	0,7	0,4
Yhteensä	3,3	2,6
Hallintoneuvoston jäsenet:	0,0	0,0
Hallituksen jäsenet:	0,2	0,1
Toimitusjohtaja sekä konsernin johtoryhmä:		
Matti Rihko	0,8	0,9
Muu johtoryhmä	2,3	1,4
Yhteensä	3,1	2,4

Eläke- ja muut etuudet:

Toimitusjohtajalla ja johtoryhmän jäsenillä on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Toimitusjohtajan johtajasopimuksen irtisanomisaika on 6 kuukautta molemmin puolin. Mikäli yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, toimitusjohtajalla on oikeus irtisanomisajan palkan lisäksi korvaukseen, mikä määrältään vastaa hänen 12 kuukauden palkkaansa.

Toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet kuuluvat Raisio-konsernin johdon ryhmäeläkevakuutuksen piiriin. Vakuutus on maksuperusteinen säästövakuutus ja siinä on vapaakirjaoikeus. Maksu on 15–20 % perusvuosipalkasta

Ryhmäeläkevakuutuksen kulut vuonna 2014 ovat toimitusjohtajan osalta olleet 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä kaikki 0,3 miljoonaa euroa. (Vuonna 2013 toimitusjohtajan osalta 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä kaikki 0,3 miljoonaa euroa.)

Pakollisten eläkevakuutusten kulut vuonna 2014 ovat toimitusjohtajan osalta olleet 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta yhteensä 0,3 miljoonaa euroa, yhteensä kaikki 0,4 miljoonaa euroa. (Vuonna 2013 toimitusjohtajan osalta 0,1 miljoonaa euroa ja muun johtoryhmän osalta 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä kaikki 0,3 miljoonaa euroa.)

(Milj. euroa)	2014	2013
Lainat lähimpiirille:		
Reso Management Oy:lle myönnettyt lainat:		
Tilikauden alussa	10,6	10,6
Veloitetut korot	0,1	0,3
Saadut korkomaksut	-0,3	-0,3
Lainojen takaisinmaksut	-10,4	0,0
Tilikauden lopussa	0,0	10,6

Lainan korko oli 3,25 %. Laina on maksettu kokonaan takaisin.

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

(Milj. euroa)	2014	2013	2012
Tulos ja kannattavuus			
Liikevaihto, milj. euroa	493,9	557,6	584,1
muutos, %	-11,4	-4,5	5,7
Kansainvälinen liikevaihto, milj.euroa	274,9	273,9	288,0
% liikevaihdosta	55,6	49,1	49,3
Käyttökate, milj. euroa	39,8	49,1	48,3
% liikevaihdosta	8,1	8,8	8,3
Poistot ja arvonalennukset, milj. euroa	32,9	15,5	16,6
Liiketulos, milj. euroa	6,9	33,6	31,7
% liikevaihdosta	1,4	6,0	5,4
Tulos ennen veroja	5,4	31,8	15,6
% liikevaihdosta	1,1	5,7	2,7
Oman pääoman tuotto, %	1,7	7,9	3,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,7	8,6	4,5
Rahoitus ja taloudellinen asema			
Oma pääoma, milj. euroa	325,3	331,7	327,3
Korollinen rahoitusvelka, milj. euroa	125,7	55,4	78,0
Korollinen nettorahoitusvelka, milj. euroa	72,2	-28,5	16,2
Taseen loppusumma, milj. euroa	544,3	491,2	517,6
Omavaraisuusaste, %	60,2	68,2	64,1
Nettovelkaantumisaste, %	22,2	-8,6	4,9
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	26,2	71,8	20,9
Muut tunnusluvut			
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	104,9	16,5	24,6
% liikevaihdosta	21,2	3,0	4,2
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. euroa	6,6	6,3	6,9
% liikevaihdosta	1,3	1,1	1,2
Henkilökunnan määrä, keskimäärin	1 915	1 946	1 587

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2014	2013	2012
Tulos per osake, jatkuvat toiminnot, euroa ¹⁾	0,04	0,17	0,08
Liiketoiminnan rahavirta/osake, euroa ¹⁾	0,17	0,46	0,13
Oma pääoma per osake, euroa ¹⁾	2,07	2,13	2,10
Osinko per osake, euroa	0,14 ²⁾	0,13	0,12
Osinko per tulos, %	391,4	77,2	155,4
Efektiivinen osinkotuotto, %			
Vaihto-osakkeet	3,3	3,0	3,9
Kantaosakkeet	3,4	2,9	3,9
P/E-luku			
Vaihto-osakkeet	117,4	25,9	39,9
Kantaosakkeet	114,6	26,7	40,2
Oikaistu keskimurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	4,26	3,66	2,65
Kantaosakkeet	4,22	3,66	2,69
Oikaistu alin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	3,32	2,94	2,12
Kantaosakkeet	3,25	2,95	2,08
Oikaistu ylin kurssi, euroa			
Vaihto-osakkeet	5,04	4,68	3,10
Kantaosakkeet	4,95	4,60	3,10
Oikaistu kurssi 31.12., euroa			
Vaihto-osakkeet	4,20	4,37	3,08
Kantaosakkeet	4,10	4,49	3,10
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. euroa ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	520,8	532,6	374,4
Kantaosakkeet	136,0	150,5	104,9
Yhteensä	656,8	683,1	479,3
Osakkeiden vaihto, milj. euroa			
Vaihto-osakkeet	110,0	110,0	78,8
Kantaosakkeet	4,7	4,7	2,9
Yhteensä	114,7	114,7	81,6
Vaihdettu määrä			
Vaihto-osakkeet, 1 000 kpl	26 651	30 063	29 758
% kokonaismäärästä	20,2	22,9	22,7
Kantaosakkeet, 1 000 kpl	1 591	1 281	1 069
% kokonaismäärästä	4,8	3,8	3,1
Osakkeiden keskimääräinen oikaistu lukumäärä, 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	123 524	121 619	121 568
Kantaosakkeet	33 365	33 778	33 967
Yhteensä	156 888	155 397	155 535
Osakkeiden oikaistu lukumäärä 31.12., 1 000 kpl ¹⁾			
Vaihto-osakkeet	124 002	121 882	121 560
Kantaosakkeet	33 159	33 520	33 834
Yhteensä	157 160	155 402	155 394

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita eikä vertailukausilla Reso Management Oy:n hallussa olleita Raisio Oyj:n osakkeita.

²⁾ Hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,14 euroa osakkeelta

Taloudellisen kehityksen tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääöma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto %, (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{rahoituskulut}}{\text{Oma pääöma} + \text{korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste %	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääöma}} \times 100$

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}^*}$
Liiketoiminnan rahavirta per osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääöma per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääöma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}^*}$
Osinko per osake	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa}}$
Osinko per tulos %	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto %	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osinko osaketta kohti}}{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä 31.12. ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita *

* Vertailukausien tunnuslukuja laskettaessa lukumäärä ei sisällä Reso Management Oy:n hallussa olleita Raisio Oyj:n osakkeita

Osakkeet ja omistajat

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Raision markkina-arvo vuoden 2014 lopussa oli 690,3 miljoonaa euroa. Osakkeiden kokonaisvaihto ylsi lähes 120,1 miljoonaan euroon. Vaihto-osakkeen päätöskurssi 31.12.2014 oli 4,20 euroa ja kantaosakkeen 4,10 euroa. Hallitus esittää 0,14 euron osingon maksamista kevään 2015 yhtiökokoukselle.

Osakepääoma ja osakelajit

Raisio Oyj:n täysin maksettu osakepääoma on 27 776 072,91 euroa, joka 31.12.2014 jakaantui 33 371 277 kantaosakkeeseen (sarja K) ja 131 777 753 vaihto-osakkeeseen (sarja V). Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kantaosakkeiden osuus osakekannasta oli 20,2 % ja äänimäärästä 83,5 % ja vaihto-osakkeiden vastaavasti 79,8 % ja 16,5 % (31.12.2014). Yhtiön vähimmäispääoma on 25 000 000 euroa ja enimmäispääoma 100 000 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta. Osakepääoma ei ole muuttunut vuoden 2014 aikana. Yhtiön liikkeeseen laskemia osakkeeseen oikeuttavia arvopapereita ei ole.

Raisio Oyj:n osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n (jäljempänä: Pörssi) ylläpitämällä markkinapaikalla järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä toimialaluokassa kulutustavarat ja alatoimialaluokassa elintarvikkeet. Vaihto-osakkeet noteerataan keskisuurten yhtiöiden ryhmässä ja kantaosakkeet Pre-listalla. Vaihto-osakkeen pörssitunnus on RAIVV ja ISIN-koodi FI 0009002943 sekä kantaosakkeen vastaavasti RAIKV ja FI 0009800395. Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Vaihto-osakkeilla ja kantaosakkeilla on samat oikeudet yhtiön pääomaan ja voitonjakoon. Kantaosake tuottaa yhtiökokouksessa 20 ääntä ja vaihto-osake yhden äänen. Yhtiökokouksessa kenenkään osakkeenomistajan osakkeilla ei saa äänestää suuremmalla kuin kymmenesosalla siellä edustettujen osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä.

Kantaosakkeen hankkimiseen luovutustoimin vaaditaan hallituksen suostumus. Suostumus tarvitaan siinäkin tapauksessa, että luovutuksensaajalla jo on hänelle rekisteröityjä kantaosakkeita. Suostumus on annettava, jos osakkeen saaja on maanviljelijästä päätoimisesti harjoitettava luonnollinen henkilö. Mikäli suostumusta ei anneta, hallituksen on muunnettava luovutettu kantaosake vaihto-osakkeeksi.

Hallitus voi myös pyynnöstä muuntaa kantaosakkeita vaihto-osakkeiksi sekä pyynnöstä antaa ennakkotiedon siitä, tullaanko hakijalle antamaan suostumus kantaosakkeiden hankintaan vai ei. Vuoden 2014 aikana yhteensä 361 394 kantaosaketta muunnettiin vaihto-osakkeiksi.

Arvo-osuusjärjestelmässä kantaosakkeet, joiden osalta suostumuskäsittely on kesken tai joille ei ole haettu suostumusta, ovat ns. odotusluettelossa kunnes ne joko myönnetyn suostumuksen perusteella kirjataan osakasluetteloon kantaosakkeina tai luovutetaan edelleen tai on muunnettu vaihto-osakkeiksi. Odotusluettelossa oli 7,3 miljoonaa kantaosaketta 31.12.2014.

Omistusrakenne

Raisio Oyj:llä oli vuoden 2014 lopussa 35 354 rekisteröityä osakkeenomistajaa (31.12.2013: 35 007).

Ulkomaalaisten omistus yhtiön osakekannasta oli vuonna 2014 ylimmillään 17,1 prosenttia, alimmillaan 15,5 prosent-

tia ja sen lopussa 16,0 prosenttia (31.12.2013: 16,1 %).

Arvo-osuusjärjestelmään on siirtämättä 0,3 prosenttia vaihto-osakkeista ja 1,8 prosenttia kantaosakkeista.

Omat osakkeet

Raisio Oyj:n hallussa oli tilikauden 2014 päättyessä 7 775 914 vaihto-osaketta ja 212 696 kantaosaketta, jotka toisaalta on hankittu vuosina 2005–2012 yhtiökokouksilta saatujen valtuuksien nojalla ja toisaalta saatu tytäryhteisö Reso Management Oy:n sulautumisessa Raisio Oyj:hin 31.8.2014 (4 482 740 vaihto-osaketta). Raisio Oyj:n hallussa olevien vaihto-osakkeiden määrä on 5,9 prosenttia vaihto-osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä ja kantaosakkeiden vastaavasti 0,6 prosenttia; yhteensä näiden omistus vastaa 4,8 prosenttia koko osakekannasta ja 1,5 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Muilla konserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole Raisio Oyj:n osakkeita. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen.

Raisio Oyj:llä ja sen tytäryhteisöillä ei ole eikä tilikauden aikana ole ollut pantiksi otettuja omia osakkeita.

Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö s.r. omistaa 150 510 kappaletta kantaosakkeita, mikä on 0,45 prosenttia kantaosakkeista ja niiden tuottamista äänistä ja vastaavasti 0,09 prosenttia koko osakekannasta ja 0,38 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä. Säätiöllä ei ole eikä ole ollut Raisio Oyj:n osakkeita panttina.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, hallintoneuvoston jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt ja säätiöt omistivat 31.12.2014 kantaosakkeita 1 269 875 kappaletta ja vaihto-osakkeita 3 428 541 kappaletta. Tämä on yhteensä 2,8 prosenttia kaikista osakkeista ja 3,6 prosenttia kokonaisäänimäärästä.

Osakassopimukset

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä sopimuksia.

Osakepääoman rakenne 31.12.2014

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
Vaihto-osakkeet	131 777 753	79,8	16,5
Kantaosakkeet	33 371 277	20,2	83,5
Yhteensä	165 149 030	100,0	100,0

Omistajat 31.12.2014

	%
Kotitaloudet	48,7
Ulkomaiset omistajat ²⁾	16,0
Yritykset ³⁾	10,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset ¹⁾	6,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	6,4
Odotusluettelolla ja yhteistilillä	5,0
Julkisyhteisöt	7,5

¹⁾ ilman hallintarekisteröityjä

²⁾ sisältää hallintarekisteröidyt

³⁾ sisältää yhtiön omistamat omat osakkeet

Liputusilmoitukset

Vuoden 2014 aikana yhtiölle ei tehty arvopaperimarkkinallain 9 luvussa tarkoitettuja ilmoituksia huomattavista omistus- ja ääniosuuksista.

Kaupankäynti Pörssissä Raision osakkeilla 2014

V-osakkeen ylin hinta oli 5,04 euroa, alin 3,32 euroa ja keski kurssi 4,26 euroa. Vuoden lopussa V-osakkeen hinta oli 4,20 euroa. V-osakkeita vaihdettiin yhteensä 26,7 miljoonaa kappaletta (30,1 milj. kpl vuonna 2013) eli noin 20 prosenttia V-osakkeiden kokonaismäärästä. Vaihdon arvo oli 113,4 miljoonaa euroa (110,0 milj. euroa).

K-osakkeen ylin hinta oli 4,95 euroa, alin 3,25 euroa ja keski kurssi 4,22 euroa. Vuoden lopussa K-osakkeen hinta oli 4,10 euroa. K-osakkeen vaihto oli 1,6 miljoonaa osaketta (1,3 milj. kpl) ja vaihdon arvo oli 6,7 miljoonaa euroa (4,7 milj. euroa).

Osakekannan markkina-arvo oli vuoden 2014 lopussa 690,3 miljoonaa euroa (725,7 milj. euroa) ja ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita 656,8 miljoonaa euroa (702,7 milj. euroa).

Osinkopolitiikka ja osinko

Raision tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kaikille osakkeenomistajilleen kehittämällä liiketoimintaansa ja parantamalla sen kannattavuutta sekä noudattamalla pitkäjänteistä osinkopolitiikkaa. Tavoitteena on jakaa vuosittain osinkona puolet jatkuvasta liiketoiminnasta syntyvästä osakekohtaisesta tuloksesta edellyttäen, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Maaliskuussa 2014 varsinainen yhtiökokous päätti 0,13 euron määräisen osingon maksamisesta osakkeelta ja tämä osinko maksettiin 8.4.2014; ei kuitenkaan yhtiön hallussa olleille osakkeille. Hallitus esittää kevään 2015 varsinaiselle yhtiökokoukselle 0,14 euron suuruisen osingon maksamista kultakin osakkeelta. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 30.3.2015 ja osingon maksupäivä 8.4.2015.

Omien osakkeiden hankinnat ja luovutukset

Hallituksella on vuoden 2014 yhtiökokouksen myöntämä valtuutus hankkia ja/tai ottaa pantiksi enintään 5 000 000 vaihto-osaketta ja 1 250 000 kantaosaketta. Valtuutus on voimassa 30.4.2015 asti ja sen nojalla hankittavissa ja/tai pantiksi otettavissa olevien omien osakkeiden määrä on 3,8 prosenttia osakekannasta ja 3,8 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä.

Osakkeet voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, käytettäväksi yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamisessa tai toteuttamisessa sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Hallitus on oikeutettu hankkimaan omia osakkeita muussa kuin osakelajien mukaisessa suhteessa ja päättämään osakkeiden hankkimisjärjestyksestä. Osakkeita voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistusten suhteessa.

Hallitus ei tilikauden aikana ole käyttänyt valtuuttaan omien osakkeiden hankintaan tai pantiksi ottamiseen. Hallitus ei myöskään tilikauden aikana ole hankkinut tai ottanut pantiksi osakkeita vuoden 2013 yhtiökokouksen myöntämän ja 27.3.2014 lakanneen valtuuden nojalla.

Kertomusvuonna on luovutettu 7 216 kappaletta vaihto-osakkeita hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille osana

heille tehtäviensä hoitamisesta suoritettavaa palkkiota yhtiökokouksen 2014 tekemän päätöksen perusteella. Hallituksen palkkiona luovutettujen vaihto-osakkeiden arvo luovutushetkellä oli yhteensä 30 691 euroa.

Osakeyhtiölain nojalla hallituksella on myös oikeus mitätöidä kaikki yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Osakkeita ei ole mitätöity tilikauden aikana.

Suunnattu osakeanti 25.2.2014

Raisio Oyj toisella puolen ja Raisio Oyj:n toimitusjohtaja ja viisi konsernijohdon jäsentä (jäljempänä: johto) toisella puolen sopivat ja toteuttivat 25.2.2014 osakevaihdon, jolla Raisio Oyj hankki johdon omistamat johdon omistusyhtiö Reso Management Oy:n osakkeet ja Reso Management Oy:n osakkeenomistajat saivat vastikkeena Raisio Oyj:n vaihto-osakkeita. Osakevaihdon toteuttamiseksi Raisio Oyj:n hallitus päätti 25.2.2014 suunnatusta osakeannista, jossa yhtiö tarjosi osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen johdolle Reso Management Oy:n osakkeenomistajina osakevastiketta vastaan merkittäväksi 1 751 330 yhtiön hallussa olevaa vaihto-osaketta. Merkintahinta oli vaihto-osakkeen vaihdolla painotettu keski kurssi kaupankäynnissä NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä periodilla 27.1.–21.2.2014 eli 4,589 euroa.

Osakevaihdoissa luovutetut 1 751 330 vaihto-osaketta ovat oikeuttaneet käyttämään osakkeenomistajalle kuuluvia oikeuksia yhtiössä siitä lähtien, kun osakkeet kirjattiin merkittäjän arvo-osuustilille, mikä tapahtui 25.2.2014.

Päätös osakeannista perustui varsinaisen yhtiökokouksen 27.3.2013 hallitukselle antamaan valtuutukseen. Ennen osakevaihdon toteuttamista Raisio Oyj omisti 22,2 % Reso Management Oy:n osakkeista ja johto 77,8 %; vaihdon toimeenpanon jälkeen Raisio Oyj yksin omisti Reso Management Oy:n osakekannan. Osakevaihdosta, jolla kesällä 2010 perustettu johdon kannustinjärjestelmä päätettiin, on annettu pörssitiedote 25.2.2014. Reso Management Oy on 31.8.2014 voimaan tullessa fuusiossa sulautunut Raisio Oyj:hin ja purkautunut.

Osakeantivaltuudet

Vuoden 2014 yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista luovuttamalla kaikki yhtiön hallussa olevat ja mahdollisesti hankittavat omat osakkeet, yhteensä enintään 11 500 000 osaketta, joista enintään 1 460 000 voi olla kantaosakkeita sekä antamalla maksua vastaan yhteensä enintään 20 000 000 uutta vaihto-osaketta.

Valtuuden nojalla luovutettavissa ja yhtiön hallussa 31.12.2014 olevien omien osakkeiden määrä on 4,8 prosenttia osakekannasta ja 1,5 prosenttia osakekannan tuottamasta äänimäärästä. Valtuuden nojalla liikkeeseen lasketavissa olevien uusien osakkeiden määrä puolestaan on 12,1 prosenttia osakekannasta ja 2,5 prosenttia sen tuottamasta äänimäärästä.

Hallitus on valtuutettu päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan ja uusia osakkeita annetaan.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta ja uusien osakkeiden antamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajilla on etuoikeus yhtiön osakkeisiin, jos poikkeamiseen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Yhtiön pääomarakenteen kehittämistä, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamista tai toteuttamista sekä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamista voidaan pitää yhtiön kannalta painavana taloudellisena syynä.

Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta myös NASDAQ OMX Helsinki Oy:n (Pörssi) järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä varojen hankkimiseksi investointien ja mahdollisten yritysostojen rahoittamiseen.

Osakkeet voidaan luovuttaa myös muuta kuin rahavasti-
ketta vastaan, kuittausta vastaan tai muutoin tietyin ehdoin.

Osakeantivaltuutukset ovat voimassa enintään 27.3.2019 asti.

Hallitus ei tilikauden aikana ole käyttänyt vuoden 2014 osakeantivaltuuttaan.

Hallintomalli

Yhtiökokous ja yhtiön johto

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta ja heidän palkkioistaan. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

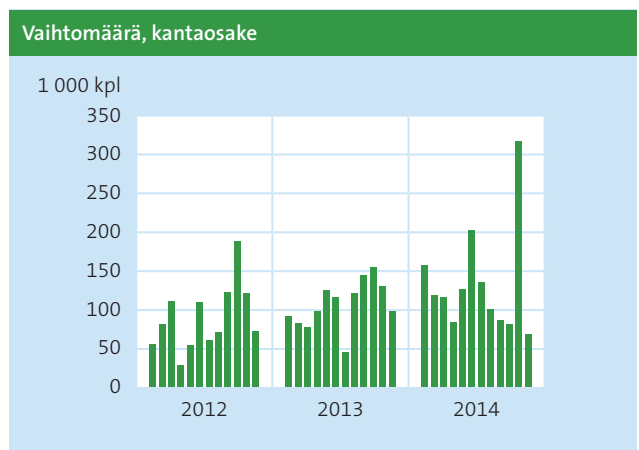
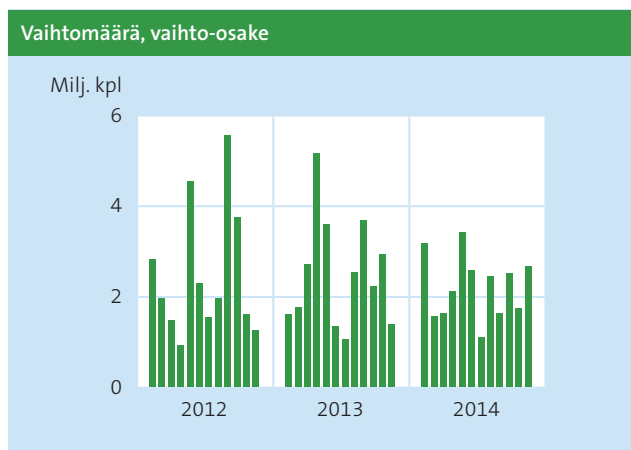
Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Yhtiön hallintoneuvoston jäsenet, joita on vähintään 15 ja enintään 25, valitsee henkilöstöryhmien edustajia lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka alkaa valinnan tekevästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Hallintoneuvostoon kuuluu myös kolme Raision Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa, joiden toimikausi on noin kolme vuotta.

Niin hallituksen kuin hallintoneuvoston jäsenten valinnan suorittava orgaani voi milloin tahansa tehdä uuden valintapäätöksen ja jäsenen tai kaikkien jäsenten tehtävä voi siten päättyä myös kesken toimikauden.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asettamien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan nimittää ja vapauttaa tehtävistään hallitus. Toimitusjohtaja valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

— Raision V-osake — OMX Helsinki GI

— Keskikurssi

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Pääsääntöisesti yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttää, että muutosehdotusta kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiöjärjestyksen 6., 7., 8., 9. ja 18. pykälien muuttamiseksi tarvitaan kuitenkin kahdessa peräkkäisessä vähintään 20 päivän väliajalla pidetyssä yhtiökokouksessa kolmen

neljäosan enemmistöllä annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista tehty päätös. Tietyissä asioissa osakeyhtiölaki edellyttää osakelajikohtaista äänestystä ja osakkeenomistajan suostumusta.

Yhtiöjärjestyksestä ei ole muutettu eikä ole esitetty muutettavaksi vuoden 2014 aikana.

Osakkeenomistajat						
25 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2014 osakasluettelon mukaan						
	Sarja K	Sarja V	Yhteensä	%	Ääniä	%
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		4 502 178	4 502 178	2,73	4 502 178	0,56
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.	3 733 980	199 000	3 932 980	2,38	74 878 600	9,37
Niemistö Kari		2 840 000	2 840 000	1,72	2 840 000	0,36
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		2 553 454	2 553 454	1,55	2 553 454	0,32
Sijoitusrahasto OP-Delta		1 807 260	1 807 260	1,09	1 807 260	0,23
Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas		1 672 202	1 672 202	1,01	1 672 202	0,21
Relander Harald		1 611 945	1 611 945	0,98	1 611 945	0,20
Sijoitusrahasto OP-Suomi Arvo		1 448 829	1 448 829	0,88	1 448 829	0,18
Sijoitusrahasto OP-Suomi Pienyhtiöt		1 349 889	1 349 889	0,82	1 349 889	0,17
Valtion Eläkerahasto		1 300 000	1 300 000	0,79	1 300 000	0,16
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo		1 260 000	1 260 000	0,76	1 260 000	0,16
Sijoitusrahasto Säästöpankki Kotimaa		1 237 211	1 237 211	0,75	1 237 211	0,15
Sijoitusrahasto Aktia Capital		1 065 475	1 065 475	0,65	1 065 475	0,13
Sijoitusrahasto FIM Fenno		1 009 885	1 009 885	0,61	1 009 885	0,13
Sijoitusrahasto Evli Suomi Pienyhtiöt		1 001 014	1 001 014	0,61	1 001 014	0,13
Maa- ja Vesitekniikan Tuki ry.		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,13
Etra Invest Oy Ab		1 000 000	1 000 000	0,61	1 000 000	0,13
Brotherus Ilkka	42 540	784 500	827 040	0,50	1 635 300	0,20
Laakkonen Mikko		826 823	826 823	0,50	826 823	0,10
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera		818 400	818 400	0,50	818 400	0,10
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.	772 500		772 500	0,47	15 450 000	1,93
Langh Hans	679 980		679 980	0,41	13 599 600	1,70
Keskittien Tukisäätiö	100 000	500 000	600 000	0,36	2 500 000	0,31
Haavisto Maija	393 120	195 099	588 219	0,36	8 057 499	1,01
Haavisto Heikki	574 374		574 374	0,35	11 487 480	1,44

Ulkomaaalaisten omistuksessa hallintarekisteröidyt mukaan lukien oli yhteensä 26 355 575 osaketta, joka on 15,96 % koko osakemäärästä ja 20,0 % vaihto-osakkeista. Yhtiön omassa omistuksessa oli yhteensä 7 988 610 osaketta, joka on 4,8 % koko osakemäärästä.

Osakeomistuksen jakautuminen 31.12.2014								
Osakkeita	Vaihto-osakkeet				Kantaosakkeet			
	Omistajia		Osakkeita		Omistajia		Osakkeita	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–1 000	22 262	67,0	10 152 474	7,7	3 201	58,0	1 133 567	3,4
1 001–5 000	8 789	26,4	20 591 243	15,6	1 480	26,8	3 553 834	10,6
5 001–10 000	1 360	4,1	10 054 407	7,6	435	7,9	3 122 985	9,4
10 001–25 000	558	1,7	8 668 235	6,6	284	5,1	4 434 837	13,3
25 001–50 000	136	0,4	4 834 364	3,7	81	1,5	2 610 457	7,8
50 001– odotusluettelossa	126	0,4	77 128 860	58,5	42	0,8	10 562 724	31,7
yhteistilillä			0	0,0			7 345 343	22,0
erityistilillä			179 720	0,1			607 530	1,8
yhteensä	33 231	100,0	131 777 753	100,0	5 523	100,0	33 371 277	100,0

Raisio Oyj:llä oli rekisteröityjä osakkeenomistajia 31.12.2014 yhteensä 35 354.

Emoyhtiön tuloslaskelma

(Milj. euroa)	Liitetieto	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
LIKEVAIHTO		2,02	2,14
Liiketoiminnan muut tuotot		0,28	0,00
Materiaalit ja palvelut	1	-0,04	-0,04
Henkilöstökulut	2	-4,83	-1,54
Poistot ja arvonalentumiset	3	-0,05	-0,03
Liiketoiminnan muut kulut	4	-1,22	-6,15
LIKETULOS		-3,85	-5,63
Rahoitustuotot ja -kulut	5	-1,24	-1,16
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		-5,09	-6,79
Satunnaiset erät	6	+22,59	+14,23
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSIIRTOJA JA VEROJA		17,49	7,44
Tilinpäätössiirrot	7	+0,00	+0,02
Tuloverot	8	-3,45	-1,79
TILIKAUDEN TULOS		14,04	5,67

Emoyhtiön tase

(Milj. euroa)	Liitetieto	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9	0,02	0,02
Aineelliset hyödykkeet	9	0,54	0,38
Osuudet saman konsernin yrityksistä	10	371,15	283,48
Muut sijoitukset	10	66,03	72,93
		437,74	356,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	11	0,01	0,02
Lyhytaikaiset saamiset	12	47,01	18,37
Rahoitusarvopaperit	13	27,80	75,32
Rahat ja pankkisaamiset		78,94	50,62
		153,76	144,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ		591,50	501,14
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	14		
Osakepääoma		27,78	27,78
Ylikurssirahasto		2,91	2,91
Vararahasto		88,59	88,59
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		18,66	10,62
Edellisten tilikausien tulos		111,61	145,11
Tilikauden tulos		14,04	5,67
		263,58	280,67
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		0,00	0,01
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16	94,22	34,24
Lyhytaikainen vieras pääoma	17	233,69	186,22
		327,91	220,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		591,50	501,14

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(Milj. euroa)	2014	2013
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tulos ennen satunnaisia eriä	-5,09	-6,79
Oikaisut:		
Suunitelman mukaiset poistot	0,05	0,03
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-1,66	-0,78
Muut tuotot ja kulut, joihin ei sisälly maksua	-0,24	0,07
Rahoitustuotot ja -kulut	2,91	1,94
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-4,04	-5,53
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	-1,37	+1,47
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	+0,01	+0,00
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	+0,63	+0,40
Käyttöpääoman muutos	-0,73	1,87
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-4,77	-3,65
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	-7,97	-3,89
Saadut osingot	0,01	0,01
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	3,27	1,83
Maksetut välittömät verot	-3,21	-1,68
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-12,67	-7,39
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-0,25	0,00
Aineellisten ja aineettomien hyöd. luovutustulot	0,04	0,02
Investoinnit konserniyhtiöosakkeisiin	-88,11	-0,01
Pääoman palautus	0,00	21,00
Myönnetyt lainat	-11,85	-20,00
Lainasaamisten takaisinmaksut	8,30	27,83
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-91,87	28,84
Rahavirta investointien jälkeen	-104,54	21,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+59,51	-21,90
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	+48,04	+46,33
Lainasaamisten lisäys (-), vähennys (+)	-16,31	+8,53
Saadut ja maksetut konserniavustukset	14,23	9,29
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-20,89	-19,07
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	84,58	23,18
Rahavarojen muutos	-19,96	44,63
Rahavarat tilikauden alussa	125,94	81,31
Rahavarat tilikauden lopussa	106,74	125,94
Rahavarat fuusioista	0,76	

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevia kirjanpito- ja osakeyhtiölain säännöksiä. Tilinpäätös on laadittu euroissa.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokaudesta alkaen.

Poistoajat ovat:

- rakennukset ja rakennelmat 10–25 vuotta
- koneet ja laitteet 4–10 vuotta
- aineettomat oikeudet 5–10 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 5–20 vuotta.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintameno, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat (alle 850 euroa) on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi.

Myyntivoitot ja -tappiot määritetään vertaamalla myyntituottoa kirjanpitoarvoon, ja myyntivoitot ja -tappiot sisällytetään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoa tai sitä alempana käypään arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Hankintameno määritetään painotetulla keskimääräisellä kustannuksella.

Saatavien ja velkojen arvostaminen

Saatavat on arvostettu hankintamenoonsa tai hankintamenoa alempana todennäköiseen arvoonsa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen ja vapaaehtoinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Yhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtää eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.

Varaukset

Varaukset kirjataan, kun yhtiöllä on tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos osasta velvoitetta on mahdollisuus saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuus-eräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yhtiö on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Liikevaihto

Liikevaihtona esitetään tuotemyynnin lisäksi tuotot emoyhtiön konserniyhtiöille tuottamasta palvelutoiminnasta.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina ovat esitetty omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista.

Maksettavat osingot

Yhtiön maksamat osingot kirjataan sille kaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Tuloverot

Yhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut tilikauden verot sekä aikaisempien tilikausien verot. Tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään täysimääräisenä taseessa, eikä niihin sisältyvää verovelkaa ole käsitelty velkana. Laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivänä noteerattujen keskurssien mukaan. Toteutuneet kurssierot samoin kuin saamisten ja velkojen arvostamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuina ja rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on esitetty rahoituksen tuotoissa ja kuluissa.

Ulkomaanrahan määräisten lainojen arvon muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaissopimukset

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää johdannaisia valuutta- ja korkoriskeitä suojautumiseen. Valuuttajohdannaisia käytetään suojaamaan valuuttamääräisiä saamia ja velkoja ja tulevia kaupallisia rahavirtoja. Niistä syntyvät realisoituneet kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Koronvaihtosopimuksia käytetään suojaamaan yhtiön korollisia lainoja ja saamia markkinakorkojen muutoksilta. Sopimusten jaksotettu korko kirjataan rahoitustuottoihin tai rahoituskuluihin oikaisemaan alla olevasta laina- ja saamissalkusta aiheutuvia korkokuluja/-tuottoja. Sopimusten käypää arvoa ei ole kirjattu.

Omat osakkeet

Omien osakkeiden hankinta siihen liittyvine menoineen on esitetty yhtiön tilinpäätöksessä voittovarojen vähennyksenä. Omien osakkeiden luovutukset on esitetty voittovarojen lisäyksenä lukuun ottamatta suunnatussa osakeannissa luovutettuja omia osakkeita, joiden merkintähinta on merkitty sijoitetun vapaan oma pääoman rahastoon ja joiden hankintameno esitetään edelleen voittovaroissa.

Rahavirtalaskelma

Tilikauden aikaiset rahavirrat esitetään jaoteltuina liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin.

Rahavirtalaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

(Milj. euroa)	2014	2013
1. MATERIAALIT JA PALVELUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	0,02	0,02
Varaston muutos	0,01	0,00
	0,03	0,03
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	0,01	0,02
Yhteensä	0,04	0,04
2. HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	3,62	1,24
Eläkekulut	0,76	0,07
Muut henkilöstökulut	0,46	0,23
Yhteensä	4,83	1,54
JOHDON PALKAT JA PALKKIOT		
Toimitusjohtaja	0,84	0,68
Hallituksen jäsenet	0,18	0,14
Hallintoneuvosto	0,04	0,04
EMOYHTIÖN PALVELUKSESSA OLI TILIKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN		
Toimihenkilöt	41	3
LÄHIPIIRIVASTUUT		
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset		
Emoyhtiön toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus siirtyä eläkkeelle täytettyään 62 vuotta.		
3. POISTOT JA ARVONALENNUKSET		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,05	0,03
4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT		
Tilintarkastajan palkkiot:		
PricewaterhouseCoopers Oy		
Tilintarkastus	0,06	0,07
Todistukset ja lausunnot	0,00	0,00
Yhteensä	0,06	0,07

(Milj. euroa)	2014	2013
5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Omistusyhteisyrittäjiltä	0,01	0,01
Yhteensä	0,01	0,01
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	0,93	1,17
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	0,94	1,18
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	0,10	0,06
Muilta	0,50	0,56
Yhteensä	0,60	0,61
Rahoitustuotot yhteensä	1,54	1,79
Kurssierot		
Saman konsernin yritykset	6,54	-2,20
Muut	-6,36	2,31
Yhteensä	0,18	0,10
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-0,85	-0,82
Muille	-2,11	-2,24
Yhteensä	-2,96	-3,05
Rahoituskulut yhteensä	-2,78	-2,95
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1,24	-1,16
6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	23,27	16,08
Yhteensä	23,27	16,08
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-0,68	-1,85
Yhteensä	-0,68	-1,85
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	22,59	14,23
7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT		
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0,00	0,02
8. TULOVEROT		
Tuloverot satunnaisista eristä	-4,52	-3,49
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1,06	1,70
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,00	0,00
Yhteensä	-3,45	-1,79

Emoyhtiön taseen liitetiedot

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2014

(Milj. euroa)	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutt. menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,26	0,37	0,63
Lisäykset 1.1.–31.12.	0,00		0,00
Vähennykset 1.1.–31.12.			0,00
Siirrot erien välillä			0,00
Hankintameno 31.12.	0,26	0,37	0,64
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,24	0,37	0,61
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,00
Tilikauden poisto	0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.	0,24	0,37	0,62
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	0,02	0,00	0,02
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,02	0,00	0,02

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET 2014

(Milj. euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	0,70	0,29	0,26	0,00	1,25
Lisäykset 1.1.–31.12.	0,09		0,13		0,02	0,25
Vähennykset 1.1.–31.12.			0,09			0,09
Siirrot erien välillä						0,00
Hankintameno 31.12.	0,09	0,70	0,34	0,26	0,02	1,42
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	0,00	0,65	0,22	0,00	0,00	0,87
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,04			0,04
Tilikauden poisto		0,01	0,04			0,05
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	0,66	0,21	0,00	0,00	0,88
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	0,09	0,04	0,12	0,26	0,02	0,54
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,00	0,05	0,07	0,26	0,00	0,38
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2014			0,00			
31.12.2013			0,00			

10. SIIJOITUKSET 2014

(Milj. euroa)	Konserni- yri- tysten osakkeet	Omistus- yhteisyri- tyksen osakkeet	Muut osakkeet	Saamiset konserni- yri- tykset	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	283,48	0,03	0,03	72,88	356,41
Lisäykset 1.1.–31.12.	96,01			11,85	107,86
Vähennykset 1.1.–31.12.	8,34			18,75	27,09
Hankintameno 31.12.	371,15	0,03	0,03	65,98	437,18
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	371,15	0,03	0,03	65,98	437,18
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	283,48	0,03	0,03	72,88	356,41

OSAKKEET JA OSUUDET 2014

	Konsernin omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistus- osuus, %
KONSERNIYRITYKSET		
Proteinoil Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisio Finance NV, Belgia	100,00	99,99
Raisionkaaren Teollisuuspuisto Oy, Raisio	100,00	50,00
Raisio UK Limited, Englanti	100,00	100,00
Glisten Limited, Englanti	100,00	0,00
Ravintoraisio Oy, Raisio	100,00	100,00
Raisioagro Oy, Raisio	100,00	100,00
Nordic Feed Innovations Oy, Turku	76,00	76,00
OSAKKUUSYRITYKSET		
Vihervakka Oy, Pöytyä	38,50	38,50

11. VAIHTO-OMAISUUS

(Milj. euroa)	2014	2013
Aineet ja tarvikkeet	0,01	0,01
Valmiit tuotteet/tavarat	0,01	0,01
	0,01	0,02

12. SAAMISET

(Milj. euroa)	2014	2013
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	1,35	0,03
Lainasaamiset	16,59	0,28
Muut saamiset	23,30	16,12
Siirtosaamiset	5,17	1,68
	46,40	18,10
Muut saamiset	0,11	0,07
Siirtosaamiset	0,50	0,20
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	47,01	18,37

Siirtosaamisiin sisältyy liiketoimintaan liittyvien kulujen ja tuottojen sekä rahoituserien jaksotuksia.

13. RAHOITUSARVOPAPERIT

(Milj. euroa)	2014	2013
Jälleenhankintahinta	27,95	75,63
Kirjanpitoarvo	27,80	75,32
Erotus	0,15	0,31

14. OMA PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2014	2013
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	27,78	27,78
Osakepääoma 31.12.	27,78	27,78
Ylikurssirahasto 1.1.	2,91	2,91
Ylikurssirahasto 31.12.	2,91	2,91
Vararahasto 1.1.	88,59	88,59
Vararahasto 31.12.	88,59	88,59
Sidottu oma pääoma yhteensä	119,27	119,27
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	10,62	10,62
Lisäys, osakevaihto	8,04	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	18,66	10,62
Voittovarat 1.1.	150,78	164,20
Osingonjako	-21,01	-19,19
Nostamattomat osingot	0,08	0,07
Omien osakkeiden luovutus	0,03	0,03
Omien osakkeiden palautukset	-18,27	0,00
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	111,61	145,11
Tilikauden tulos	14,04	5,67
Vapaa oma pääoma yhteensä	144,31	161,40
Oma pääoma yhteensä	263,58	280,67
Omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	144,31	161,40

Yhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:

	2014		2013	
	kpl	1 000 euroa	kpl	1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	33 371 277	5 613	33 732 671	5 673
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	131 777 753	22 163	131 416 359	22 103
Yhteensä	165 149 030	27 776	165 149 030	27 776

Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet:

	2014		2013	
	kpl	Hankintameno 1 000 euroa	kpl	Hankintameno 1 000 euroa
Kantaosakkeet (20 ääntä/osake)	212 696	416	212 696	416
Vaihto-osakkeet (1 ääni/osake)	7 775 914	37 291	5 051 720	19 037
Yhteensä	7 988 610	37 707	5 264 416	19 453

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöshetkellä oli 33,5 miljoonaa euroa (vuonna 2013 luovutushinta oli 23,0 milj. euroa).

15. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tilinpäätössiirtojen kertymä muodostuu kertyneestä poistoerosta.

VIERAS PÄÄOMA

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2014	2013
Lainat rahoituslaitoksilta	94,22	34,24
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	94,22	34,24

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

(Milj. euroa)	2014	2013
Lainat rahoituslaitoksilta	90,52	68,95
Ostovelat	0,26	0,23
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	0,01	0,02
Muut velat	128,59	114,20
Siirtovelat	0,16	0,24
	128,76	114,47
Muut velat	10,52	0,42
Siirtovelat	3,64	2,15
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	233,69	186,22
Siirtovelkoihin sisältyy liiketoiminnan kulujen, rahoituserien ja verojen jaksotuksia.		
Korottomat velat		
Lyhytaikaiset	5,51	4,91

Emoyhtiön muut liitetiedot

18. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

(Milj. euroa)	2014	2013
TASEESEEN SISÄLTYMÄTTÖMÄT VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT:		
Leasingvastuut		
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	0,09	0,00
Myöhemmin maksettavat	0,04	0,00
Yhteensä	0,13	0,00
Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehtoihin liittyviä vastuita.		
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	41,16	35,88

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET:

(Milj. euroa)	2014	2013
Johdannaisoppimuksia käytetään yhtiössä suojaustarkoitukseen. Alempana ilmoitetut johdannaisoppimusten kohde-etuuden arvot kuvaavat suojaus-toimien laajuutta. Johdannaisoppimusten käyvät arvot kertovat minkäläinen tulos johdannaisaseman sulkemisesta olisi syntynyt tilinpäätöspäivän markkinahinnoilla.		
Valuuttatermiinit:		
Käypä arvo	1,12	0,91
Kohde-etuuden arvo	129,42	73,58
Valuuttatermiinien kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen termiinisopimusten summa muutettuna euroiksi tilinpäätös-päivän kurssilla.		
Koronvaihtosopimukset:		
Käypä arvo	-0,39	-0,90
Kohde-etuuden arvo	21,67	33,74
Koronvaihtosopimusten kohde-etuuden arvona on ilmoitettu avointen sopimusten nimellismäärä.		

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2014 mukaan ovat 144 307 816,91 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,14 euroa osaketta kohden

yhteensä	23 120 864,20 euroa
ja että voittovaratilille jätetään	121 186 952,71 euroa
Yhteensä	144 307 816,91 euroa

Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 30.3.2015.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Raisiossa 12. helmikuuta 2015

Matti Perkonaja	Antti Tiitola
Michael Ramm-Schmidt	Matti Rihko
Erkki Haavisto	<i>toimitusjohtaja</i>
Pirkko Rantanen-Kervinen	

Tilintarkastuskertomus

Raisio Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Raisio Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös sisältää konsernin tuloslaskelman, taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaisia virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen,

hallintoneuvoston jäsenet taikka toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoont osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettuja tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Raisiossa 12. helmikuuta 2015

Mika Kaarisalo	Kalle Laaksonen
<i>KHT</i>	<i>KHT</i>

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa perehtynyt tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sekä tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1.1.–31.12.2014.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käytöstä.

Naantalissa 25. helmikuuta 2015

Hallintoneuvoston puolesta

Paavo Myllymäki
puheenjohtaja

Raisio Oyj – Raisonkaari 55 - PL 101 – 21201 Raisio
Puh. (02) 443 2111 – Faksi (02) 443 2315
Y-tunnus 0664032-4 – Kotipaikka Raisio

www.raisio.com

<http://vuosikertomus2014.raisio.com>